

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за осигурање Републике Српске
Бања Лука
Бана Милосављевића 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
тел/факс: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka
St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

ИЗВЈЕШТАЈ

**о стању сектора осигурања у Републици Српској
за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године**

Број: УО - 17/24
Датум: 03.06.2024. године

Бања Лука, мај 2024. године

САДРЖАЈ

УВОДНА РИЈЕЧ	5
1. СТРУКТУРА СЕКТОРА	7
2. ОСИГУРАЊЕ	8
2.1. Тржиште осигурања.....	8
2.1.1. Учесници на тржишту осигурања	8
2.1.1.1. Друштва за осигурање.....	8
2.1.1.2. Заступници и брокери у осигурању	10
2.1.1.3. Заштитни фонд Републике Српске	10
2.1.1.4. Овлашћени актуари	11
2.1.2. Показатељи развијености тржишта осигурања.....	11
2.1.3. Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске	12
2.1.4. Тржишна структура и концентрација	13
2.1.5. Обрачуната премија по друштвима за осигурање	15
2.1.5.1. Обрачуната премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској	15
2.1.5.2. Обрачуната премија филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ	18
2.1.6. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању	19
2.1.6.1. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту осигурања у Републици Српској.....	19
2.1.6.2. Премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачуната путем заступника и брокера у осигурању	21
2.2. Билансна структура.....	22
2.2.1. Биланс стања.....	22
2.2.2. Биланс успјеха.....	27
2.2.3. Консолидовани финансијски извјештаји.....	30
2.3. Финансијски и технички показатељи.....	30
2.3.1. Испуњавање захтјева адекватности капитала	30
2.3.2. Обрачун и покривеност техничких резерви прописаним облицима активе	31
2.3.2.1. Укупно обрачунате техничке резерве.....	31
2.3.2.2. Обрачун и средства за покриће техничких резерви неживотних осигурања.....	32
2.3.2.3. Обрачун и средства за покриће техничких резерви животних осигурања.....	34
2.3.3. Компаративни преглед кључних показатеља.....	36
2.3.4. Показатељи о исплаћеним одштетама и другим накнадама из осигурања	36
2.3.5. Технички резултат	39
2.3.6. Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио	39
2.3.7. Показатељи рентабилности.....	40
2.3.8. Остали показатељи пословања	40
3. ДОБРОВОЉНО ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ	42
3.1. Друштво за управљање добровољним пензијским фондом	42
3.2. Добровољни пензијски фонд	45

Табеле

Табела 1: Друштва за осигурање из Републике Српске	8
Табела 2: Власничка структура у друштвима за осигурање из РС	9
Табела 3: Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање из РС	9
Табела 4: Одштетни захтјеви према Заштитном фонду	11
Табела 5: Премија и макроекономски показатељи	12
Табела 6: Премија осигурања обрачуната на тржишту РС	12
Табела 7: Обрачуната премија на тржишту осигурања у РС, према врстама осигурања	13
Табела 8: Учешће друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ на тржишту РС	13
Табела 9: Учешће друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту РС, према реег групама	14
Табела 10: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС.....	15
Табела 11: Обрачуната премија друштава за осигурање из РС у ФБиХ	16
Табела 12: Укупно обрачуната премија друштава за осигурање из РС, према врстама осигурања.....	17
Табела 13: Обрачуната премија по филијалама друштава за осигурање из ФБиХ	18
Табела 14: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту РС	19
Табела 15: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту РС, по врстама осигурања	20
Табела 16: Премија друштава за осигурање обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, по врстама осигурања.....	21
Табела 17: Актива – укупно за сва друштва за осигурање из РС.....	22
Табела 18: Пасива –укупно за сва друштва за осигурање из РС	24
Табела 19: Биланс успјеха – укупно за сва друштва за осигурање из РС	27
Табела 20: Испуњавање захтјева адекватности капитала	30
Табела 21: Износ укупно исплаћених обавеза из осигурања по врстама осигурања.....	36
Табела 22: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања.....	38
Табела 23: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за осигурање од одговорности за моторна возила	38
Табела 24: Технички резултат.....	39
Табела 25: Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио	40
Табела 26: Показатељи рентабилности.....	40
Табела 27: Остали показатељи пословања	41
Табела 28: Биланс стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом	42
Табела 29: Биланс успјеха друштва за управљање добровољним пензијским фондом..	43

Табела 30: Биланс стања добровољног пензијског фонда	45
Табела 31: Биланс успјеха добровољног пензијског фонда.....	46

Графикони

Графикон 1: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС.....	16
Графикон 2: Кумулативна стопа раста укупно обрачунате премије друштава за осигурање из РС	17
Графикон 3: Укупно обрачуната премија друштава за осигурање из РС, према врстама осигурања.....	18
Графикон 4: Укупно обрачуната премија неживотних осигурања друштава за осигурање из РС.....	18
Графикон 5: Структура пословне активе друштава за осигурање из РС	23
Графикон 6: Структура пословне пасиве друштава за осигурање из РС	25
Графикон 7: Капитал друштава за осигурање из РС	26
Графикон 8: Укупно обрачунате техничке резерве свих друштава за осигурање из РС.....	32
Графикон 9: Укупно обрачунате техничке резерве неживотних осигурања	32
Графикон 10: Преглед обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања по друштвима за осигурање из РС	33
Графикон 11: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања.....	33
Графикон 12: Укупно обрачунате техничке резерве животних осигурања	34
Графикон 13: Преглед обрачунатих техничких резерви животног осигурања по друштвима за осигурање из РС.....	35
Графикон 14: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви животних осигурања.....	35
Графикон 15: Кретање обрачунатих техничких резерви, акцијског капитала и обрачунате премије	36
Графикон 16: Укупно исплаћене обавезе из осигурања (животна и неживотна осигурања)	37

УВОДНА РИЈЕЧ

Извјештај о стању сектора осигурања у Републици Српској за 2023. годину садржи информације о стању у осигурању и добровољном пензијском осигурању, а припремљен је на основу финансијских, ревизорских, актуарских и других извјештаја, које учесници на тржишту осигурања и добровољног пензијског осигурања, у складу са прописима, достављају Агенцији за осигурање Републике Српске.

У 2023. години, на тржишту осигурања Републике Српске пословала су 23 друштва за осигурање, од којих је 14 имало сједиште у Републици Српској, а 9 у Федерацији БиХ, која послове осигурања обављају путем регистроване филијале у Републици Српској. Иако се број друштава за осигурање (укључујући и филијале друштава из ФБиХ) у *peer* групи до 5% појединачног учешћа у укупној премији смањило, у односу на претходне извјештајне периоде, и даље је тај број висок и може се констатовати да је на тржишту осигурања Републике Српске присутна прилично јака конкуренција, а на шта додатно указује и вриједност Herfindahl Hirschman-ов индекса. Повећана конкуренција на тржишту осигурања, посматрана кроз укупан број друштава за осигурање, уз доминантно учешће премије обавезног осигурања од одговорности за моторна возила, већ дужи период представља ризик за очување стабилности сектора осигурања.

На тржишту осигурања Републике Српске, укупно обрачуната премија износила је 320,5 милиона КМ, а што је за 15,8% више у односу на претходну годину, а у оквиру које је премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској повећана је за 16,0%, а премија филијала друштава из ФБиХ је за 14,9%. Премија неживотних осигурања била је већа за 18,7%, а премија животних осигурања за 3,6%. У структури укупне премије, премија осигурања од одговорности за моторна возила учествовала је са 55,8%, премија животног осигурања са 17,7%, премија каско осигурања моторних возила са 8,7%, док је заједничко учешће премије свих осталих врста неживотних осигурања било 17,8%. Битно је нагласити да премија осигурања од аутоодговорности са 62,0% доминира у структури премије друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, док иста са 37,9% учествује у структури премије филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ обрачунатој у Републици Српској. Путем заступника и брокера, на тржишту осигурања Републике Српске, обрачунато је 34,0% премије.

У вези пословања друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, а које укључује пословање и у ФБиХ, треба истаћи да је обрачуната премија била већа за 13,6% и износила је 301,6 милиона КМ. Укупна билансна сума је повећана за 5,4%, а у оквиру које су техничке резерве порасле за 8,1%. У структури улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања, најзначајније учешће имали су орочени депозити, некретнине и хартије од вриједности, са укупним учешћем од 72,7%. Улагање у хартије од вриједности учествују са 96,0% у структури укупних улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања, у оквиру којих доминантно учешће имају обвезнице чији је емитент Република Српска. Треба нагласити да капитал, обрачунате техничке резерве, математичка резерва и резерва за учешће у добити заједно су чиниле 91,2% пословне пасиве друштава за осигурање, а што је у складу са принципима обављања дјелатности осигурања. Нето резултат периода је добитак у износу

од 30,4 милиона КМ, који је резултирао стопом поврата на капитал од 17,6%. Сва друштва за осигурање су, на крају 2023. године, остварила нето добитак периода. Вриједност комбинованог рача је била испод 100, што значи да је остварен позитиван резултат из послова осигурања, као и да је премија била довољна за покриће обавеза из уговора о осигурању. Осигураницима, трећим оштећеним лицима и корисницима по основу уговора о осигурању исплаћено је 119,1 милиона КМ или 8,5% више у односу на претходну годину. Није било значајнијих промјена у вриједности стопа ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања. Солвентност сектора осигурања посматрана кроз испуњавање захтјева адекватности капитала, покриће обрачунатих техничких резерви, те рачуно солвентности је била на задовољавајућем нивоу. Коефицијент опште ликвидности на нивоу сектора је био већи од 1, што одражава способност измирења обавеза у року доспијећа. Сва друштва за осигурање из Републике Српске су испуњавала прописане захтјеве адекватности капитала и покрића обрачунатих техничких резерви. Иако су сви показатељи стабилности и солвентности сектора осигурања на задовољавајућем нивоу и у складу са законским захтјевима, треба имати у виду да према актуелном регулаторном оквиру вредновања адекватности капитала, имовине и сл. нису заснована на приступу вредновања изложености ризицима, те у том контексту и исказане показатеље сектора осигурања треба посматрати са одређеним степеном опрезности.

Дјелатност добровољног пензијског осигурања обављало је једно друштво за управљање добровољним пензијским фондом. Са стањем на дан 31.12.2023. године, укупан број активних чланова добровољног пензијског фонда је био 37.906, што је за 4,1% или за 1.490 више у односу на исти дан претходне године. Од укупног броја активних чланова, 93,7% чланова је приступило путем пензијских планова јавних предузећа и институција. Нето вриједност имовине фонда износила је 35,8 милиона КМ и порасла је за 35,4%, у односу на претходну годину.

Директор,
Драженка Јањанин

1. СТРУКТУРА СЕКТОРА

У овом извјештају, сектор осигурања обухвата дјелатност осигурања (у даљем тексту: осигурање) и дјелатност организовања и управљања добровољним пензијским фондовима (у даљем тексту: добровољно пензијско осигурање).

Према Закону о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 и 58/19) дјелатност осигурања је дјелатност закључивања и извршавања уговора о осигурању и реосигурању, те дјелатност посредника и заступника у осигурању. Поред тога, овим законом је регулисано оснивање, пословање, надзор и престанак рада друштава за осигурање и филијала друштава за осигурање из ФБиХ, те је основана Агенција за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција). Друштва за осигурање могу обављати осигурање као искључиву дјелатност. Такође, законски оквир осигурања чине и:

- Закон о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17), којим су уређена правила за обављање заступања и посредовања у осигурању и реосигурању, услови за издавање и престанак важења овлашћења и дозвола у овом сегменту, те надзор над обављањем заступања и посредовања у осигурању и реосигурању и
- Закон о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15, 78/20 и 1/24), којим су прописане врсте обавезних осигурања у саобраћају, те правила њиховог обављања.

Према Закону о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник Републике Српске“, број: 13/09 и 107/19), друштва за управљање добровољним пензијским фондовима обављају дјелатност организовања и управљања добровољним пензијским фондовима и другим пензијским фондовима основаним у складу са посебним законима. Такође, овим законом је регулисано организовање и управљање добровољним пензијским фондовима, оснивање, дјелатност и пословање друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, послови и обавезе кастоди банке, надлежност Агенције у регулисању и вршењу надзора над друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, организовање пензијских планова и друга питања од значаја за функционисање добровољних пензијских фондова.

Обављање осигурања и добровољног пензијског осигурања регулисано је и подзаконским актима које доноси Агенција.

Закони и подзаконски акти којим је уређен сектор осигурања, доступни су и на интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba).

2. ОСИГУРАЊЕ

2.1. Тржиште осигурања

2.1.1. Учесници на тржишту осигурања

Учесници на тржишту осигурања, под надзором Агенције, су: друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, филијале друштава за осигурање из ФБиХ, заступници и брокери у осигурању, те Заштитни фонд Републике Српске и овлашћени актуари.

2.1.1.1. Друштва за осигурање

На тржишту осигурања Републике Српске, у 2023. години, пословало је 14 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, која су према дјелатности осигурања, сједишту и стању већинског власништва, на дан 31.12.2023. године, представљена у наредној табели.

Табела 1: Друштва за осигурање из Републике Српске

Р.Б.	Друштво за осигурање	Сједиште	Већинско власништво
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА			
1.	Д.Д. Брчко гас осигурање	Брчко	домаће
2.	Дрина осигурање а.д.	Милићи	домаће
3.	Дунав осигурање а.д.	Бања Лука	страно
4.	Еурос осигурање а.д.	Бања Лука	домаће
5.	Крајина осигурање а.д.	Бања Лука	домаће
6.	Микрофин осигурање а.д.	Бања Лука	домаће
7.	Нешковић осигурање а.д.	Бијељина	домаће
8.	Осигурање Аура а.д.	Бања Лука	домаће
9.	Осигурање Гарант д.д.	Брчко	домаће
10.	Премиум осигурање а.д.	Бања Лука	домаће
11.	САС-СуперП ОСИГУРАЊЕ а.д.	Бијељина	домаће
12.	Триглав осигурање а.д. ¹	Бања Лука	страно
ЖИВОТНА И НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (КОМПОЗИТНА ДРУШТВА)			
13.	Grawe осигурање а.д.	Бања Лука	страно
14.	Wiener осигурање а.д.	Бања Лука	страно

Извор: Централни регистар ХОВ

Од 14 друштава за осигурање, која имају сједиште у Републици Српској, 12 је регистровано за обављање дјелатности неживотних осигурања, а 2 друштва за осигурање за обављање дјелатности неживотних и животних осигурања (комполитна друштва за осигурање), при чему је 8 друштава за осигурање пословало путем филијале у ФБиХ.

У 2023. години, на тржишту осигурања Републике Српске, пословало је и 9 филијала друштава за осигурање из ФБиХ.

¹ У 2023. години Триглав осигурање д.д. Сарајево, је постао 100% власник Триглав осигурања а.д. Бања Лука. С обзиром да је власник Триглав осигурања д.д. Сарајево Триглав ИНТ холдиншка дружба Љубљана (Словенија), сходно томе се Триглав осигурање а.д. Бања Лука, на индиректан начин, сматра друштвом са страним власништвом.

Структура власништва

Према структури власништва, са стањем на дан 31.12.2023. године, 10 друштава за осигурање је било у већинском домаћем власништву, док су 4 друштва за осигурање била у већинском страном власништву.

Табела 2: Власничка структура у друштвима за осигурање из РС

Власништво	Број друштава за осигурање	Учешће у укупном капиталу	Учешће у укупној активи	Учешће у фактурисаној премији
Већинско домаће власништво	10	62,4%	42,1%	58,0%
Већинско страном власништво	4 ²	37,6%	57,9%	42,0%
УКУПНО	14	100,0%	100,0%	100,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и Централни регистар ХОВ

Друштва са већинским страним капиталом су учествовала у укупном капиталу са 37,6%. На друштва за осигурање са већинским страним капиталом односи се 57,9% укупне активе и 42,0% фактурисане премије.

Људски ресурси

На дан 31.12.2023. године, у друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској било је запослено 1.525 радника. Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање представљени су у наредној табели.

Табела 3: Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање из РС

КВАЛИФИКАЦИЈА	31.12.2021.		31.12.2022.		31.12.2023.		Индекс 2023/22
	број	%	број	%	број	%	
НК	5	0,3	5	0,3	3	0,2	60,0
ПК	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
НС	0	0,0	0	0,0	2	0,1	
КВ	62	3,9	61	3,9	66	4,3	108,2
ССС	815	51,9	785	50,3	784	51,4	99,9
ВКВ	2	0,1	4	0,3	1	0,1	25,0
ВШС	67	4,3	69	4,4	68	4,5	98,6
ВСС	590	37,6	601	38,5	559	36,7	93,0
МР	29	1,8	33	2,1	40	2,6	121,2
ДР	2	0,1	2	0,1	2	0,1	100,0
УКУПНО	1.572	100,0	1.560	100,0	1.525	100,0	97,8

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Поред тога, у филијалама друштава за осигурање из ФБиХ било је запослено 290 радника, у Заштитном фонду Републике Српске 8 радника, а што заједно са запосленима у друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској чини 1.823 радника. Такође, на тржишту осигурања дјелују и заступници и брокери у осигурању (физичка лица), те овлашћени актуари, а што је приказано у наставку овог поглавља.

² Напомена: видјети футноту по редним бројем 1

2.1.1.2. Заступници и брокери у осигурању

Закључно са даном 31.12.2023. године, у Регистар заступника и брокера у осигурању код Агенције било је уписано:

- 593 заступника у осигурању – физичка лица, од чега их је 72 регистровало предузетничке радње,
- 17 друштава за заступање у осигурању са сједиштем у Републици Српској (укључујући Поште Српске, микрокредитна друштва и банке) и 4 филијале друштава за заступање из ФБиХ,
- 14 брокера у осигурању – физичка лица,
- 6 брокерских друштава са сједиштем у Републици Српској и 2 филијале брокерских друштава из ФБиХ.

На интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba) доступан је актуелни извод из регистара заступника и брокера у осигурању.

У 2023. години, Агенција је организовала едукацију и одржала један редовни и један ванредни испитни рок за полагање стручног испита, који је потребан за добијање овлашћења за обављање послова заступника у осигурању и брокера у осигурању. Стручни испит је положило укупно 86 кандидата.

2.1.1.3. Заштитни фонд Републике Српске

Заштитни фонд Републике Српске (у даљем тексту: Заштитни фонд) основан је Законом о обавезном осигурању за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности („Службени гласник Републике Српске“, број: 102/09 – Пречишћени текст), као посебно правно лице. Надлежност Заштитног фонда прописана је Законом о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15, 78/20 и 1/24). Заштитни фонд је обавезан да извршава обавезу накнаде штете настале на територији Републике Српске трећем оштећеном лицу, ако их проузрокује непознато возило (штете на лицима³) или возило чији власник није закључио уговор о осигурању од аутоодговорности (штете на лицима и стварима). Поред тога, Заштитни фонд је обавезан да извршава и обавезу исплате накнаде оштећеним лицима у случају да није закључен уговор о обавезном осигурању путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја, те штета из основа аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу које нису могле бити надокнађене из стечајне или ликвидационе масе друштва за осигурање.

Сва друштва за осигурање која у Републици Српској обављају послове осигурања од аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја, осим путника у ваздушном саобраћају, обавезно су чланови Заштитног фонда и плаћају допринос Заштитном фонду, сразмјерно обрачунатој премији осигурања од аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја у Републици Српској.

³ Уз изузетак прописан чланом 51. став 2. Закона о обавезним осигурањима у саобраћају

Укупно остварени приходи Заштитног фонда, у 2023. години, су износили 2.765.818 КМ и мањи су за 6,4% у односу на претходну годину, од чега се 77,1% односило на пословне приходе, финансијске приходе 4,7% и остале приходе 18,2%. На смањење укупних прихода утицало је смањење пословних прихода услед смањења утврђених доприноса друштава за осигурање за 2023. годину, а због мање планираних прихода по основу доприноса од стране Заштитног фонда. Укупни расходи су износили 2.466.949 КМ и били су већи за 5,6%, од чега 83,7% се односило на пословне расходе, остале расходе 16,2% и расходе од усклађивања вриједности имовине 0,1%. На повећање укупних расхода утицало је повећање пословних расхода, односно повећање трошкова резервисања за штете. Заштитни фонд је остварио вишак прихода над расходима у износу од 298.869 КМ.

У наредној табели дат је преглед рјешавања и исплате одштетних захтјева, који се односе на штете на лицима или имовини у саобраћајним незгодама из надлежности Заштитног фонда.

Табела 4: Одштетни захтјеви према Заштитном фонду

Одштетни захтјеви	2021.	2022.	2023.	Индекс 2023/2022
1. Пријављени у текућем периоду и реактивирани	309	291	315	108,2
2. Пренесени из претходног периода	102	101	86	85,1
3. Укупан број захтјева (1+2)	411	392	401	102,3
4. Одбијени захтјеви	75	78	80	102,6
5. Обрађени захтјеви без одбијених	235	228	250	109,6
6. Број исплаћених захтјева	235	228	250	109,6
7. Износ исплаћених захтјева (КМ)	1.112.275	1.132.738	1.188.803	104,9

Извор: Извјештај Заштитног фонда

Укупан број одштетних захтјева, као и број и износ исплаћених захтјева, био је већи у односу на претходну годину. Сви обрађени одштетни захтјеви су исплаћени. Просјечна вриједност исплаћеног одштетног захтјева износила је 4.755 КМ и била је мања за 4,3% у односу на претходну годину.

2.1.1.4. Овлашћени актуари

У складу са међународним стандардима за обављање осигурања од посебне важности је обезбјеђење адекватног броја професионално оспособљених актуара. На дан 31.12.2023. године, у Регистар овлашћених актуара код Агенције било је уписано 40 лица. На интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba) доступан је актуелни извод из Регистра овлашћених актуара.

2.1.2. Показатељи развијености тржишта осигурања

У наредној табели је дат компаративни преглед основних релативних показатеља, везаних за премију, којима се мјери степен развијености тржишта осигурања.

Табела 5: Премија и макроекономски показатељи⁴

Земља		Премија/број становника (у USD)			Премија/БДП (%)			Животно/укупна премија (%)		
		2020.	2021.	2022.	2020.	2021.	2022.	2020.	2021.	2022.
БиХ	РС	122,2	138,3	132,9	2,1	2,1	1,9	19,2	20,6	19,8
	ФБиХ	138,0	156,2	150,6	2,3	2,2	2,1	21,4	21,7	22,0
Аустрија		2.310,0	2.463,0	2.262,0	4,7	4,6	4,3	29,9	29,1	27,7
Бугарска		238,0	281,0	280,0	2,4	2,4	2,2	12,0	15,5	13,5
Грчка		464,0	535,0	502,0	2,7	2,6	2,4	48,1	49,7	48,9
Мађарска		398,0	448,0	392,0	2,5	2,4	2,1	44,1	45,1	42,4
Румунија		141,0	179,0	193,0	1,1	1,2	1,3	17,7	16,9	13,9
Словенија		1.392,0	1.464,0	1.396,0	5,5	5,0	4,7	29,3	28,5	27,5
Србија		154,0	176,0	177,0	2,0	1,9	1,9	22,4	21,5	20,0
Турска		128,0	128,0	154,0	1,5	1,3	1,5	18,9	18,0	13,8
Хрватска		391,0	465,0	455,0	2,8	2,7	2,6	25,3	24,9	22,6
Чешка Република		675,0	781,0	791,0	2,9	2,9	2,9	30,7	28,5	26,9

Извор: Статистика тржишта осигурања у БиХ, Републички завод за статистику РС, SwissRe

Учешће премије у БДП било је на приближно истом нивоу као у осталим земљама из окружења са сличним нивоом развоја тржишта осигурања, док је износ премије по становнику низак кроз читав посматрани период. Учешће премије животних осигурања у укупној премији је око 20%.

2.1.3. Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске

У наредној табели дат је преглед укупно обрачунате премије на тржишту осигурања у Републици Српској⁵, за 2021, 2022. и 2023. годину.

Табела 6: Премија осигурања обрачуната на тржишту РС

Р.Б.	Субјекти на тржишту Републике Српске	Обрачуната премија на тржишту Републике Српске						Индекс 2023/22
		2021.		2022.		2023.		
		Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	
1.	ДРУШТВА ИЗ РС	191.995.945	74,4	204.446.727	73,8	237.234.954	74,0	116,0
1.1.	Неживотна осигурања	165.668.950	64,2	177.786.431	64,2	209.967.151	65,5	118,1
1.2.	Животна осигурања	26.326.995	10,2	26.660.296	9,6	27.267.803	8,5	102,3
2.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ИЗ ФБиХ	66.092.689	25,6	72.411.832	26,2	83.235.814	26,0	114,9
2.1.	Неживотна осигурања	39.161.754	15,2	44.291.917	16,0	53.741.368	16,8	121,3
2.2.	Животна осигурања	26.930.935	10,4	28.119.915	10,2	29.494.446	9,2	104,9
УКУПНО		258.088.634	100,0	276.858.559	100,0	320.470.768	100,0	115,8

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

⁴ У периоду израде овог извјештаја није била доступна компаративна статистика за 2023. годину. Подаци за 2020. и 2021. годину су од стране SwissRe накнадно кориговани, те као такви преузети у овај извјештај.

⁵ Укупно обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске је обрачуната на начин да је укупна премија коју су обрачунала друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, умањена за премију коју су та друштва обрачунала у ФБиХ и увећана за премију коју су филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ обрачунала у Републици Српској.

Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске, у периоду 01.01. до 31.12.2023. године, износила је 320.470.768 КМ и била је већа, у односу на исти период претходне године, за 43.612.209 КМ или 15,8%. Обрачуната премија друштава за осигурање из Републике Српске већа је за 16,0%, док је обрачуната премија филијала друштава за осигурање из ФБиХ већа за 14,9%.

У сљедећој табели је представљена структура обрачунате премије на тржишту осигурања у Републици Српској, према врстама осигурања, за 2021, 2022. и 2023. годину.

Табела 7: Обрачуната премија на тржишту осигурања у РС, према врстама осигурања

Врста осигурања	2021.		2022.		2023.		Индекс 2023/22
	Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	
Осигурање незгоде	14.248.749	5,6	15.718.688	5,7	18.059.070	5,6	114,9
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	20.236.360	7,8	22.922.415	8,3	27.856.755	8,7	121,5
Осигурање имовине од пожара и природних сила	9.051.057	3,5	10.062.016	3,6	10.430.236	3,3	103,7
Осигурање осталих штета на имовини	9.798.332	3,8	12.015.599	4,3	13.577.653	4,2	113,0
Осигурање од одговорности за моторна возила	142.120.068	55,1	148.913.859	53,8	178.745.937	55,8	120,0
Остало	9.376.139	3,6	12.445.770	4,5	15.038.868	4,7	120,8
Укупно неживотна осигурања	204.830.704	79,4	222.078.347	80,2	263.708.519	82,3	118,7
Животно осигурање	53.257.930	20,6	54.780.212	19,8	56.762.249	17,7	103,6
Укупно	258.088.634	100,0	276.858.559	100,0	320.470.768	100,0	115,8

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

Од обрачунате премије на тржишту осигурања Републике Српске у 2023. години, на премију неживотних осигурања односило се 263.708.519 КМ или 82,3%, док је обрачуната премија животних осигурања износила 56.762.249 КМ или 17,7%. У односу на претходну годину, обрачуната премија неживотних осигурања је већа за 18,7%, а премија животних осигурања за 3,6%. Премија осигурања од одговорности за моторна возила са 62,0% доминира у структури премије друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

2.1.4. Тржишна структура и концентрација

Учешће друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске приказано је у наредној табели.

Табела 8: Учешће друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ на тржишту РС

Р.Б.	Учешће друштава за осигурање из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске			
	Друштво за осигурање из РС / Филијале друштава из ФБиХ	2021.	2022.	2023.
1.	Д.Д. Брчко гас осигурање	4,4%	4,4%	4,2%
2.	Grawe осигурање а.д.	13,8%	13,0%	12,2%
3.	Дрина осигурање а.д.	7,6%	7,4%	7,2%
4.	Дунав осигурање а.д.	6,8%	6,7%	6,4%
5.	Еурос осигурање а.д.	3,7%	3,3%	3,2%
6.	Wiener осигурање а.д.	7,0%	7,4%	6,8%
7.	Крајина осигурање а.д.	1,6%	2,1%	2,4%

Р.Б.	Учешће друштава за осигурање из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске			
	Друштво за осигурање из РС / Филијале друштава из ФБиХ	2021.	2022.	2023.
8.	Микрофин осигурање а.д.	3,3%	3,5%	4,1%
9.	Нешковић осигурање а.д.	6,5%	6,0%	6,1%
10.	Осигурање Аура а.д.	6,6%	6,3%	6,4%
11.	Osiguranje Garant a.d.	4,5%	4,2%	4,3%
12.	Преминум осигурање а.д.	2,9%	3,6%	4,1%
13.	САС-СуперП осигурање а.д.	1,3%	1,2%	1,2%
14.	Триглав осигурање а.д.	4,5%	4,7%	5,3%
15.	Аса осигурање д.д.	3,3%	3,5%	5,0%
16.	Adriatic osiguranje d.d.	2,6%	2,4%	3,4%
17.	Camelija osiguranje d.d.	0,4%	0,6%	0,9%
18.	Central osiguranje d.d.	1,5%	1,9%	
19.	Croatia osiguranje d.d.	0,7%	0,8%	0,9%
20.	Euroherc osiguranje d.d.	2,9%	2,9%	2,9%
21.	SARAJEVO osiguranje d.d.	1,5%	1,5%	1,5%
22.	Vienna osiguranjed.d.	3,6%	3,6%	3,4%
23.	UNIQA osiguranje d.d.	7,0%	7,3%	6,7%
24.	Триглав осигурање д.д.	2,1%	1,6%	1,3%
	УКУПНО	100,0%	100,0%	100,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

У сљедећем прегледу дат је степен концентрације тржишта осигурања у Републици Српској, по реег групама, из којег се види да је смањен број друштава са учешћем у обрачунатој премији до 5%, услед спајања два друштва за осигурање из ФБиХ која у Републици Српској су пословала путем филијале, те раста учешћа једног друштва за осигурање из Републике Српске. Сходно наведеном, повећан је број друштава са учешћем од 5-10%, док ни једно друштво није остварило учешће у укупно обрачунатој премији веће од 15%.

Табела 9: Учешће друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту РС, према реег групама

Учешће	Учешће друштава за осигурање из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупној премији на тржишту Републике Српске према реег групама					
	2021.		2022.		2023.	
	Укупно учешће	Број друштава за осигурање	Укупно учешће	Број друштава за осигурање	Укупно учешће	Број друштава за осигурање
до 5%	44,8%	17	45,9%	17	37,8%	14
5-10%	41,4%	6	41,1%	6	50,0%	8
10-15%	13,8%	1	13,0%	1	12,2%	1
преко 15%	0	0	0	0	0	0

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

Herfindahl Hirschman–ов индекс представља, такође, мјеру концентрације тржишта и израчунава се као збир квадрата појединачног учешћа сваког друштва за осигурање у односу на остварену премију. Овај индекс узима у обзир релативну величину и распојелу друштава на тржишту, те уколико је тржиште монополистичко, постоји и већа тржишна концентрација, односно мања конкуренција. Индекс се повећава уколико се смањује број друштава учесника на тржишту, а у исто вријеме разлика у величини међу њима је све већа. Уколико би постојало само једно друштво које се бави осигурањем, индекс би

износио 10.000 (учешће на тржишту 100%, односно индекс је $100 \cdot 100 = 10.000$). У супротном случају, уколико би било много друштава са сразмјерно ниским учешћем, око 0%, индекс би био близу 0, што би указивало да на тржишту постоји савршена конкуренција. Ако је Herfindahl Hirschman-ов индекс између 1.000 и 1.800 сматра се да на тржишту постоји умјерена концентрација. С обзиром да је Herfindahl Hirschman-ов индекс у 2023. години износио 589 поена, може се закључити да је на тржишту осигурања Републике Српске постојала прилично јака конкуренција.

2.1.5. Обрачуната премија по друштвима за осигурање

2.1.5.1. Обрачуната премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској

Укупно обрачуната премија, у периоду 01.01. до 31.12.2023. године, друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, укључујући и премију коју су ова друштва за осигурање обрачунала на тржишту осигурања ФБиХ, износила је 301.580.613 КМ (од чега 237.234.954 КМ у Републици Српској, а 64.345.659 КМ у ФБиХ). У односу на исти период претходне године, обрачуната премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској била је већа за 36.019.679 КМ или 13,6%.

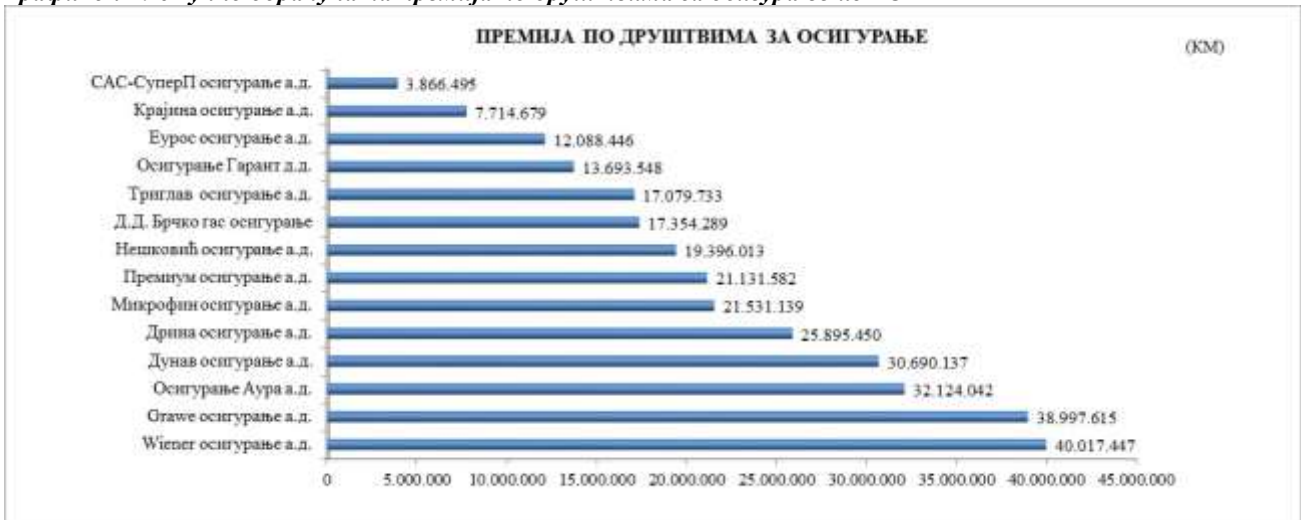
У наредној табели приказана је обрачуната премија по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској, за 2021, 2022. и 2023. годину.

Табела 10: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС

Р.Б.	Друштво за осигурање	Обрачуната премија						Индекс 2023/22
		2021.		2022.		2023.		
		Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Д.Д. Брчко гас осигурање	16.083.806	6,5	16.048.664	6,0	17.354.289	5,8	108,1
2.	Grawe осигурање а.д.	10.778.553	4,4	11.129.779	4,2	13.083.833	4,3	117,6
3.	Дрина осигурање а.д.	22.138.712	9,0	22.853.473	8,6	25.895.450	8,6	113,3
4.	Дунав осигурање а.д.	25.965.457	10,6	28.348.142	10,7	30.690.137	10,2	108,3
5.	Еурос осигурање а.д.	11.786.329	4,8	10.952.043	4,1	12.088.446	4,0	110,4
6.	Wiener осигурање а.д.	29.117.354	11,9	34.956.301	13,2	37.383.581	12,4	106,9
7.	Крајина осигурање а.д.	4.238.903	1,7	5.823.474	2,2	7.714.679	2,6	132,5
8.	Микрофин осигурање а.д.	14.192.989	5,8	16.663.832	6,3	21.531.139	7,1	129,2
9.	Нешковић осигурање а.д.	16.718.775	6,8	16.563.145	6,2	19.396.013	6,4	117,1
10.	Осигурање Аура а.д.	27.606.984	11,2	29.141.837	11,0	32.124.042	10,7	110,2
11.	Осигурање Гарант д.д.	11.920.751	4,9	11.740.646	4,4	13.693.548	4,5	116,6
12.	Премиум осигурање а.д.	12.612.568	5,1	17.016.393	6,4	21.131.582	7,0	124,2
13.	САС-СуперП осигурање а.д.	3.401.603	1,4	3.434.223	1,3	3.866.495	1,3	112,6
14.	Триглав осигурање а.д.	11.523.222	4,7	13.000.528	4,9	17.079.733	5,7	131,4
	УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	218.086.007	88,8	237.672.480	89,5	273.032.966	90,5	114,9
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Grawe осигурање а.д.	24.870.928	10,1	24.969.844	9,4	25.913.781	8,6	103,8
2.	Wiener осигурање а.д.	2.657.793	1,1	2.918.610	1,1	2.633.866	0,9	90,2
	УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	27.528.721	11,2	27.888.454	10,5	28.547.647	9,5	102,4
	УКУПНА ПРЕМИЈА	245.614.728	100,0	265.560.934	100,0	301.580.613	100,0	113,6

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Графикон 1: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У наредној табели дат је преглед премије по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунате у ФБиХ, за 2021, 2022. и 2023. годину.

Табела 11: Обрачуната премија друштава за осигурање из РС у ФБиХ

Р.Б.	Друштво за осигурање	Обрачуната премија						ИНДЕКС 2023/22
		2021.		2022.		2023.		
		Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	4.713.681	8,8	3.927.865	6,4	3.794.074	5,9	96,6
2.	Дрина осигурање а.д.	2.543.983	4,7	2.473.806	4,0	2.711.409	4,2	109,6
3.	Дунав осигурање а.д.	8.461.470	15,8	9.813.574	16,1	10.090.393	15,7	102,8
4.	Wienerг осигурање а.д.	12.614.177	23,5	16.190.750	26,5	16.789.563	26,1	103,7
5.	Микрофин осигурање а.д.	5.774.772	10,8	6.851.610	11,2	8.246.267	12,8	120,4
6.	Осигурање Аура а.д.	10.541.533	19,7	11.671.961	19,1	11.652.163	18,1	99,8
7.	Премиум осигурање а.д.	5.180.675	9,7	7.025.585	11,5	7.901.791	12,3	112,5
8.	Еурос осигурање а.д.	2.151.629	4,0	1.930.897	3,2	1.880.156	2,9	97,4
9.	Осигурање Гарант д.д.	435.137	0,8					
	УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	52.417.057	97,8	59.886.050	98,0	63.065.815	98,0	105,3
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Wienerг осигурање а.д.	1.201.726	2,2	1.228.157	2,0	1.279.844	2,0	104,2
	УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	1.201.726	2,2	1.228.157	2,0	1.279.844	2,0	104,2
	УКУПНА ПРЕМИЈА	53.618.783	100,0	61.114.207	100,0	64.345.659	100,0	105,3

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунала су премију у ФБиХ у износу од 64.345.659 КМ, која је, у односу на претходну годину, била већа за 5,3% и учествовала у укупној премији друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској са 21,3%. У структури ове премије доминирала је премија неживотних осигурања са 98,0%.

Структура портфела

У наредној табели је представљена структура укупно обрачунате премије друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, према врстама осигурања, за 2021, 2022. и 2023. годину, с тим да се категорија „остало“ односи на 13 група неживотних осигурања, које у укупној премији појединачно учествују око једног процента.

Табела 12: Укупно обрачуната премија друштава за осигурање из РС, према врстама осигурања

Врста осигурања	2021.		2022.		2023.		Индекс 2023/22
	Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	
Осигурање незгоде	14.927.375	6,1	17.445.775	6,6	20.155.640	6,7	115,5
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	16.659.847	6,8	18.797.721	7,1	22.108.251	7,3	117,6
Осигурање имовине од пожара и природних сила	8.052.132	3,3	8.803.700	3,3	9.548.735	3,2	108,5
Осигурање осталих штета на имовини	11.989.610	4,9	16.023.517	6,0	15.439.747	5,1	96,4
Осигурање од одговорности за м/в	157.679.958	64,2	164.492.362	61,9	191.206.233	63,4	116,2
Остало	8.777.085	3,6	12.109.406	4,6	14.574.360	4,8	120,4
Укупно неживотна осигурања	218.086.007	88,8	237.672.480	89,5	273.032.966	90,5	114,9
Животно осигурање	27.528.721	11,2	27.888.454	10,5	28.547.647	9,5	102,4
Укупно	245.614.728	100,0	265.560.934	100,0	301.580.613	100,0	113,6

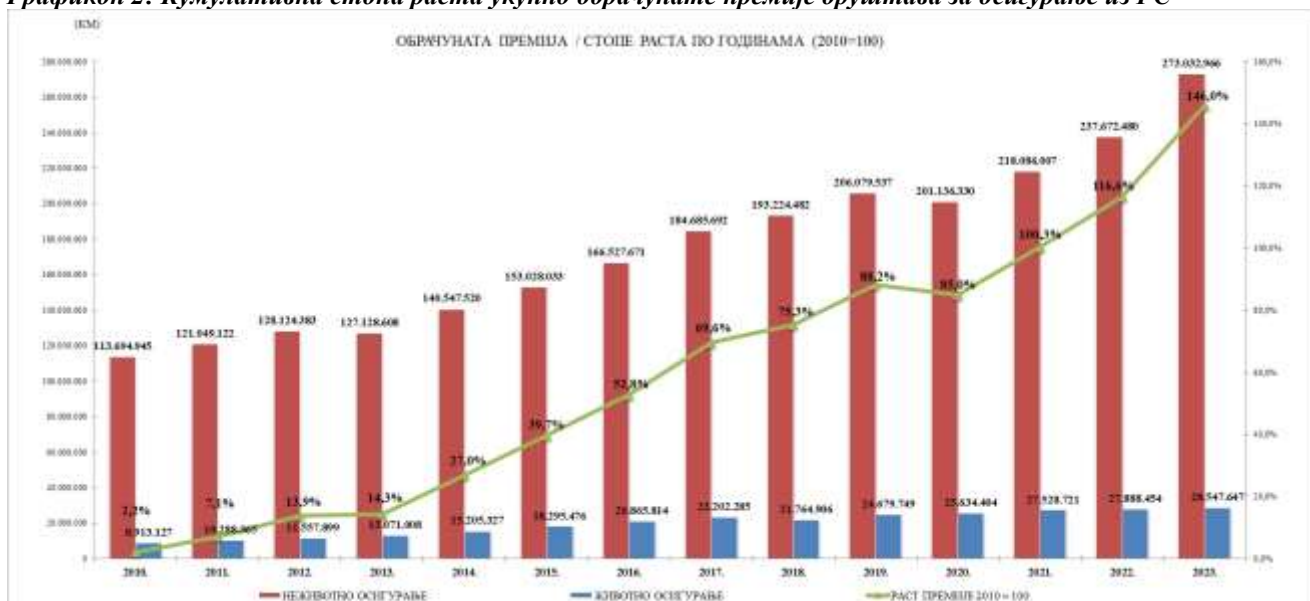
Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Од укупно обрачунате премије, у 2023. години, на премију неживотних осигурања односило се 273.032.966 КМ или 90,5%, док је обрачуната премија животних осигурања износила 28.547.647 КМ или 9,5%. У односу на претходну годину, обрачуната премија неживотних осигурања је већа за 14,9%, док је обрачуната премија животних осигурања већа за 2,4%.

У укупно обрачунатој премији осигурања од одговорности за моторна возила, најзначајније учешће је имала премија обавезног осигурања од аутоодговорности са 99,5%. Учешће премије обавезног осигурања од аутоодговорности, у укупно обрачунатој премији осигурања друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, било је 63,1%, односно у укупно обрачунатој премији неживотних осигурања 69,7% и није значајније промијењено у односу на претходну годину.

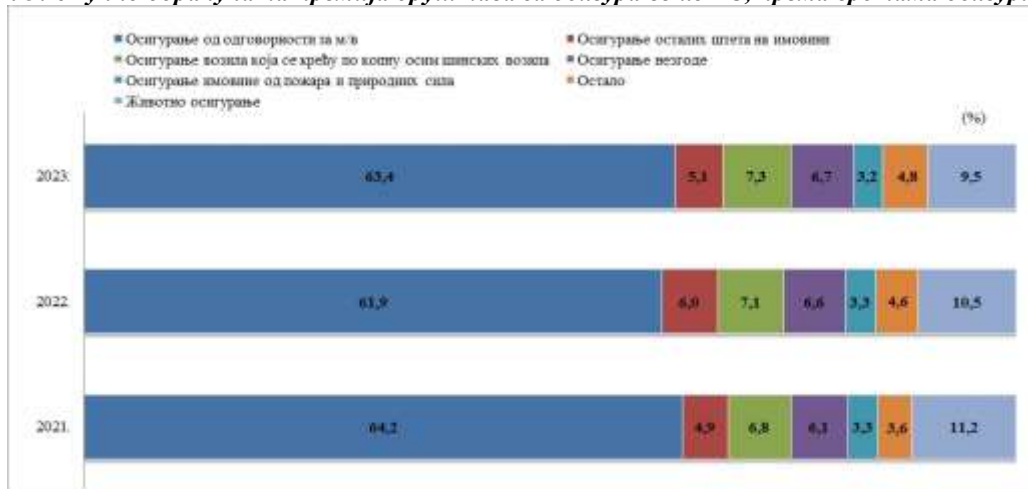
У наставку се даје низ графичких илустрација обрачунате премије друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 2: Кумулативна стопа раста укупно обрачунате премије друштава за осигурање из РС

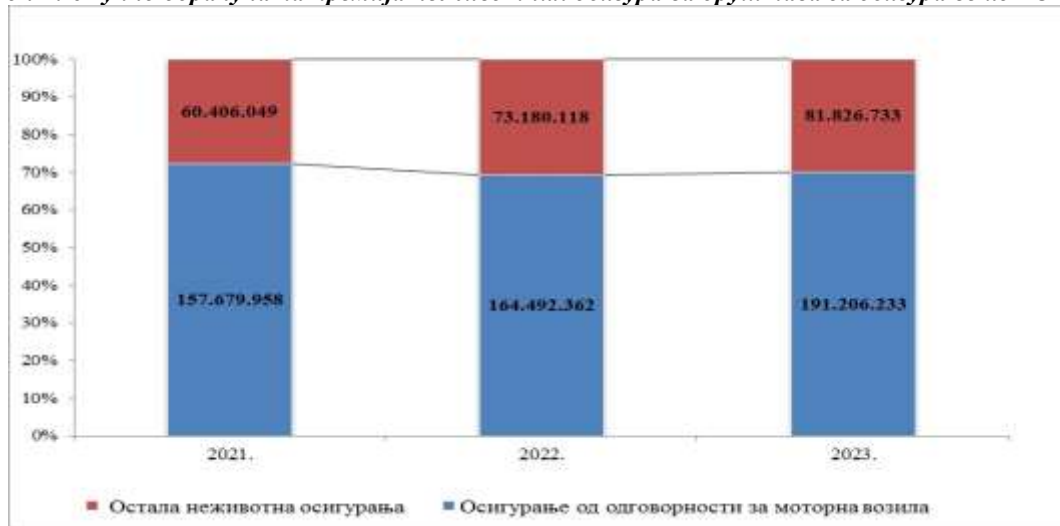
Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Графикон 3: Укупно обрачуната премија друштава за осигурање из РС, према врстама осигурања

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Графикон 4: Укупно обрачуната премија неживотних осигурања друштава за осигурање из РС

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

2.1.5.2. Обрачуната премија филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ

У укупно обрачунатој премији, на тржишту осигурања Републике Српске, филијале друштава за осигурање из ФБиХ учествовале су са 26,0%, односно у износу од 83.235.814 КМ.

У наредној табели приказан је преглед обрачунате премије, на тржишту осигурања у Републици Српској, по филијалама друштава из ФБиХ за 2021, 2022. и 2023. годину.

Табела 13: Обрачуната премија по филијалама друштава за осигурање из ФБиХ

Р.Б.	Филијале друштава за осигурање из ФБиХ које послују у РС	Обрачуната премија						Индекс 2023/22
		2021.		2022.		2023.		
		Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Аса осигурање д.д.	8.526.054	12,9	9.603.484	13,3	16.150.461	19,4	168,2
2.	Adriatic osiguranje d.d.	6.626.311	10,0	6.677.269	9,2	10.441.566	12,5	156,4
3.	Camelija osiguranje d.d.	1.028.296	1,6	1.777.454	2,5	2.889.187	3,5	162,5
4.	Central osiguranje d.d.	3.977.326	6,0	5.339.647	7,4			0,0
5.	Croatia osiguranje d.d.	1.689.931	2,6	2.060.610	2,8	2.896.811	3,5	140,6
6.	Euroherc osiguranje d.d.	7.421.454	11,2	8.015.997	11,1	9.351.724	11,2	116,7
7.	SARAJEVO osiguranje	3.931.947	5,9	4.230.297	5,8	4.716.656	5,7	111,5

Р.Б.	Филијале друштва за осигурање из ФБиХ које послују у РС	Обрачуната премија						Индекс 2023/22
		2021.		2022.		2023.		
		Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	Износ (КМ)	%	
8.	Vienna osiguranje d.d.	274.770	0,4	519.323	0,7	829.783	1,0	159,8
9.	UNIQA osiguranje д.д.	5.496.992	8,3	5.833.526	8,1	6.247.872	7,5	107,1
10.	Триглав осигурање д.д.	188.672	0,3	234.310	0,3	217.308	0,3	92,7
	УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	39.161.754	59,3	44.291.917	61,2	53.741.368	64,6	121,3
	ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА							
1.	Adriatic osiguranje d.d.	68.090	0,1	60.975	0,1	510.700	0,6	837,6
2.	Croatia osiguranje d.d.	117.677	0,2	112.059	0,2	103.484	0,1	92,3
3.	Vienna osiguranje d.d.	9.076.338	13,7	9.318.923	12,9	9.915.633	11,9	106,4
4.	UNIQA osiguranje д.д.	12.455.942	18,8	14.425.091	19,9	15.099.848	18,1	104,7
5.	Триглав осигурање д.д.	5.212.887	7,9	4.202.868	5,8	3.864.782	4,6	92,0
	УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	26.930.935	40,7	28.119.915	38,8	29.494.446	35,4	104,9
	УКУПНА ПРЕМИЈА	66.092.689	100,0	72.411.832	100,0	83.235.814	100,0	114,9

Извор: Извјештаји филијала друштва из ФБиХ

У структури премије филијала друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ, која је у 2023. години обрачуната на тржишту осигурања Републике Српске, неживотна осигурања су учествовала са 64,6%, а животна осигурања са 35,4%. Премија неживотних осигурања коју су филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ обрачунале у Републици Српској је већа за 21,3%, док је премија животних осигурања повећана за 4,9%, посматрано у односу на 2022. годину. Премија осигурања од одговорности за моторна возила учествовала је са 37,9% у укупно обрачунатој премији филијала друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ.

2.1.6. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању

2.1.6.1. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту осигурања у Републици Српској

У наредној табели дат је преглед премије обрачунате путем заступника и брокера у осигурању, на тржишту осигурања у Републици Српској, за 2022. и 2023. годину.

Табела 14: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту РС

Б.	Субјекти на тржишту	2022.				2023.			
		Обрачуната премија путем заступника у осигурању		Обрачуната премија путем брокера у осигурању		Обрачуната премија путем заступника у осигурању		Обрачуната премија путем брокера у осигурању	
		Износ (КМ)	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ (КМ)	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ (КМ)	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ (КМ)	Учешће у укупно обрачунатој премији
1.	ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗ РС	48.965.714	24,0%	11.772.011	5,8%	59.300.627	25,0%	12.974.069	5,5%
1.1.	Неживотна осигурања	25.332.723	14,2%	11.642.095	6,5%	34.627.347	16,5%	12.840.707	6,1%
1.2.	Животна осигурања	23.632.991	88,6%	129.916	0,5%	24.673.280	90,5%	133.362	0,5%
2.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ИЗ ФБиХ	29.529.788	40,8%	1.533.779	2,1%	35.215.843	42,3%	1.473.479	1,8%
2.1.	Неживотна осигурања	8.489.860	19,2%	1.528.693	3,5%	13.367.184	24,9%	1.467.339	2,7%
2.2.	Животна осигурања	21.039.928	74,8%	5.086	0,0%	21.848.659	74,1%	6.140	0,0%
	УКУПНО	78.495.502	28,4%	13.305.790	4,8%	94.516.470	29,5%	14.447.548	4,5%

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из РС и филијала друштва из ФБиХ

Премија на тржишту осигурања Републике Српске у 2023. години, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, износила је 108.964.018 КМ или 34,0% укупно обрачунате премије и већа је за 18,7%, у односу на претходну годину. Путем заступника у осигурању обрачуната је премија у износу од 94.516.470 КМ, односно 29,5% укупне премије, док је путем брокера у осигурању обрачунато 14.447.548 КМ или 4,5% укупне премије.

Премија неживотних осигурања, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, износила је 62.302.577 КМ или 23,6% премије неживотних осигурања и већа је за 32,6% у односу на исти период претходне године. Путем заступника и брокера у осигурању, обрачунато је 46.661.441 КМ или 82,2% премије животних осигурања, а што представља повећање обрачунате премије животних осигурања путем ових канала продаје за 4,1% у односу на претходну годину.

У наредној табели дат је преглед премије обрачунате путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске, по врстама осигурања за 2022. и 2023. годину.

Табела 15: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту РС, по врстама осигурања

Врсте осигурања	2022.				2023.			
	Обрачуната премија путем заступника у осигурању		Обрачуната премија путем брокера у осигурању		Обрачуната премија путем заступника у осигурању		Обрачуната премија путем брокера у осигурању	
	Износ (КМ)	Учешће у обрачунатој премији, по врстама осигурања	Износ (КМ)	Учешће у обрачунатој премији, по врстама осигурања	Износ (КМ)	Учешће у обрачунатој премији, по врстама осигурања	Износ (КМ)	Учешће у обрачунатој премији, по врстама осигурања
Осигурање незгоде	2.254.369	14,3%	3.617.140	23,0%	2.575.114	14,3%	4.093.544	22,7%
Осигурање возила која се крећу по копно осим шинских возила	2.910.635	12,7%	647.281	2,8%	4.012.407	14,4%	837.969	3,0%
Осигурање имовине од пожара и природних сила	1.287.184	12,8%	1.214.700	12,1%	1.498.092	14,4%	1.242.248	11,9%
Осигурање осталих штета на имовини	1.048.455	8,7%	4.196.926	34,9%	1.509.716	11,1%	4.338.181	32,0%
Осигурање од одговорности за моторна возила	23.553.534	15,8%	712.068	0,5%	34.177.526	19,1%	806.565	0,5%
Остало	2.768.406	22,2%	2.782.673	22,4%	4.221.677	28,1%	2.989.539	19,9%
Укупно неживотна осигурања	33.822.583	15,2%	13.170.788	5,9%	47.994.531	18,2%	14.308.046	5,4%
Укупно животна осигурања	44.672.919	81,5%	135.002	0,2%	46.521.939	82,0%	139.502	0,2%
УКУПНО	78.495.502	28,4%	13.305.790	4,8%	94.516.470	29,5%	14.447.548	4,5%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

Највеће учешће обрачунате премије путем заступника у осигурању забиљежено је у врстама животних осигурања, а највеће учешће обрачунате премије путем брокера у осигурању у врсти осигурања осталих штета на имовини, у укупно обрачунатој премији ових врста осигурања. Номинално посматрано, највећи износ обрачунате премије путем заступника забиљежен је у животним осигурањима и осигурању од одговорности за моторна возила, а путем брокера у осигурању осталих штета на имовини и осигурању

незгоде. Премија осигурања од одговорности за моторна возила, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, учествовала је са 19,6% у укупно обрачунатој премији ове врсте осигурања.

2.1.6.2. Премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачуната путем заступника и брокера у осигурању

Премија коју су друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунала путем заступника и брокера у осигурању, у 2023. години, износила је 98.133.340 КМ или 32,5% укупно обрачунате премије. У односу на исти период претходне године, премија обрачуната путем ових канала продаје била је већа за 14.323.109 КМ или 17,1%.

У наредној табели даје се преглед премије друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, обрачунате путем заступника и брокера у осигурању, по врстама осигурања за 2022. и 2023. годину.

Табела 16: Премија друштава за осигурање обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, по врстама осигурања

Врста осигурања	2022.				2023.			
	Обрачуната премија путем заступника у осигурању		Обрачуната премија путем брокера у осигурању		Обрачуната премија путем заступника у осигурању		Обрачуната премија путем брокера у осигурању	
	Износ (КМ)	Учешће у обрачунатој премији, по врстама осигурања	Износ (КМ)	Учешће у обрачунатој премији, по врстама осигурања	Износ (КМ)	Учешће у обрачунатој премији, по врстама осигурања	Износ (КМ)	Учешће у обрачунатој премији, по врстама осигурања
Осигурање незгоде	4.509.163	25,8%	3.700.139	21,2%	5.524.603	27,4%	4.260.429	21,1%
Осигурање возила која се крећу по копно осим шинских возила	3.012.797	16,0%	911.386	4,8%	4.037.873	18,3%	1.000.442	4,5%
Осигурање имовине од пожара и природних сила	1.385.807	15,7%	1.396.835	15,9%	1.665.974	17,4%	1.478.636	15,5%
Осигурање осталих штета на имовини	948.566	5,9%	7.796.712	48,7%	1.293.290	8,4%	6.741.262	43,7%
Осигурање од одговорности за моторна возила	30.008.440	18,2%	261.665	0,2%	38.846.235	20,3%	431.314	0,2%
Остало	2.511.740	20,7%	3.298.334	27,2%	3.608.342	24,8%	4.087.260	28,0%
Укупно неживотна осигурања	42.376.513	17,8%	17.365.071	7,3%	54.976.317	20,1%	17.999.343	6,6%
Укупно животна осигурања	23.938.732	85,8%	129.915	0,5%	25.024.318	87,6%	133.362	0,5%
УКУПНО	66.315.245	25,0%	17.494.986	6,6%	80.000.635	26,5%	18.132.705	6,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској су, путем заступника у осигурању, обрачунала премију у износу од 80.000.635 КМ или 26,5% укупне премије, док су путем брокера у осигурању обрачунала премију у износу од 18.132.705 КМ или 6,0% укупне премије.

Премија неживотних осигурања коју су друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунала, у 2023. години, путем заступника и брокера у осигурању, износила је 72.975.660 КМ (26,7% од укупно обрачунате премије неживотних осигурања) и већа је за 22,2% у односу на исти период претходне године. Путем заступника и брокера у осигурању је обрачунато 25.157.680 КМ или 88,1% од укупне премије животних

осигурања, а што представља повећање обрачунате премије животних осигурања путем ових канала продаје за 4,5% у односу на исти период претходне године.

Највеће учешће обрачунате премије путем заступника у осигурању забиљежено је у врстама животног осигурања, док је највеће учешће обрачунате премије путем брокера у осигурању у врсти осигурања осталих штета на имовини, у укупно обрачунатој премији ових врста осигурања. Номинално посматрано, највећи износ обрачунате премије путем заступника забиљежен је у врстама осигурања од аутоодговорности за моторна возила и животним осигурањима, а путем брокера у врстама осигурања осталих штета на имовини и осигурања незгоде. Премија осигурања од одговорности за моторна возила обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, учествовала је са 20,5% у укупно обрачунатој премији ове врсте осигурања.

2.2. Билансна структура

На основу достављених ревидираних финансијских извјештаја друштава за осигурање за 2023. годину, у овом поглављу се даје упоредни приказ и анализа основних билансних позиција за 2022. и 2023. годину.

2.2.1. Биланс стања

Вриједност пословне активе и пасиве друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, са стањем на дан 31.12.2023. године, износила је 653.652.512 КМ и у односу на стање на дан 31.12.2022. године била је већа за 5,5%.

Скраћена шема активе збирног биланса стања друштава за осигурање за 2022. и 2023. годину, дата је у сљедећој табели.

Табела 17: Актива – укупно за сва друштва за осигурање из РС

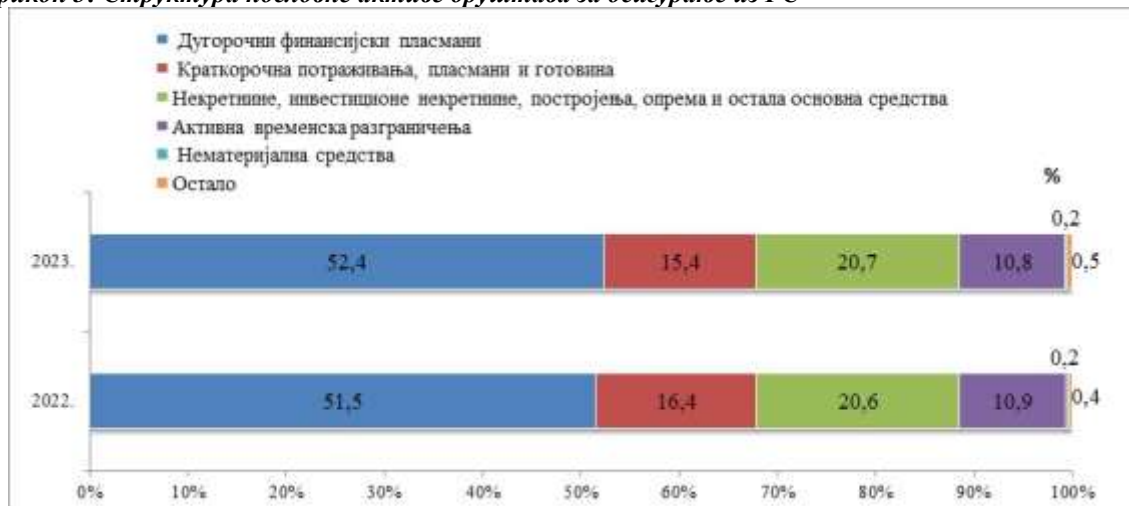
А К Т И В А	31.12.2022.		31.12.2023.		Индекс 2023/22
	Износ (КМ)	Удио	Износ (КМ)	Удио	
А. СТАЛНА ИМОВИНА (I+II+III+IV)	448.336.473	72,4%	479.726.121	73,4%	107,0
I - Нематеријална средства	1.511.110	0,2%	1.567.163	0,2%	103,7
II - Некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрема и остала основна средства (1+2+3)	127.722.891	20,6%	135.539.467	20,7%	106,1
1. Земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема	43.036.794	6,9%	43.173.414	6,6%	100,3
2. Инвестиционе некретнине	76.794.659	12,4%	85.430.310	13,1%	111,2
3. Остала основна средства	7.891.438	1,3%	6.935.743	1,1%	87,9
III - Дугорочни финансијски пласмани (1+2)	319.102.472	51,5%	342.595.524	52,4%	107,4
1. Учешће у капиталу зависних, придружених и осталих правних лица	4.580.795	0,7%	4.380.704	0,7%	95,6
2. Дугорочни финансијски пласмани матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима, дугорочни финансијски пласмани у земљи и иностранству, финансијска средства која се држе до рока доспијења, финансијска средства расположива за продају и остали дугорочни финансијски пласмани	314.521.677	50,8%	338.214.820	51,7%	107,5
IV - Одложена пореска средства			23.967	0,0%	
Б. ТЕКУЋА ИМОВИНА (I+II+III+IV)	171.212.926	27,6%	173.926.391	26,6%	101,6
I - Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји	1.859.180	0,3%	2.642.872	0,4%	142,2
II - Краткорочна потраживања, пласмани и готовина	101.409.534	16,4%	100.748.001	15,4%	99,3

А К Т И В А	31.12.2022.		31.12.2023.		Индекс 2023/22
	Износ (КМ)	Удио	Износ (КМ)	Удио	
1. Потраживања по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци	16.683.466	2,7%	18.302.162	2,8%	109,7
2. Потраживања из специфичних послова и друга потраживања	7.066.508	1,1%	7.676.104	1,2%	108,6
3. Краткорочни финансијски пласмани	45.450.002	7,3%	44.024.688	6,7%	96,9
4. Готовина	32.209.558	5,2%	30.745.047	4,7%	95,5
III - Активна временска разграничења	67.656.597	10,9%	70.293.152	10,8%	103,9
IV - Одложена пореска средства	287.615	0,0%	242.366	0,0%	84,3
ПОСЛОВНА АКТИВА (А+Б)	619.549.399	100,0%	653.652.512	100,0%	105,5
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	14.371.470		14.642.363		101,9
УКУПНА АКТИВА	633.920.869		668.294.875		105,4

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из РС

У наредном графичком приказу представљена је структура пословне aktive за 2022. и 2023. годину.

Графикон 5: Структура пословне aktive друштава за осигурање из РС

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из РС

У структури пословне aktive, са стањем на дан 31.12.2023. године, стална имовина је учествовала са 73,4%, а текућа имовина са 26,6%.

У односу на стање на дан 31.12.2022. године стална имовина се повећала за 7,0%, у оквиру које су се повећали износи на позицијама нематеријална средства (3,7%), некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрема и остала основна средства (6,1%) и дугорочни финансијски пласмани (7,4%). На повећање износа на позицији некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрема и остала основна средства утицало је повећање износа инвестиционих некретнина, а које су веће за 11,2%. У оквиру дугорочних финансијских пласмана забиљежено је номинално значајније повећање износа на ставкама финансијска средства која се држе до рока доспијећа и финансијска средства расположива за продају услед повећања улагања у обвезнице чији је емитент Република Српска. На позицији дугорочни финансијски пласмани смањењен је износ учешћа у капиталу зависних, придружених и осталих правних лица, услед смањења учешћа два друштва за осигурање у капиталу осталих правних лица. Повећање на позицији нематеријална средства и одложена пореска средства нема материјалну значајност, јер учешће ових позиција у пословној активи заједно је тек 0,2%.

Текућа имовина се повећала за 1,6% у оквиру које је забиљежено повећање на позицијама залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји (42,2%) и активна временска разграничења (3,9%). На повећање износа на позицији активна временска разграничења утицао је раст разграничених трошкова прибаве и преносне премије која пада на терет саосигуравача и реосигуравача. Разграничени трошкови прибаве су порасли услед раста укупних трошкова прибаве, а преносна премија која пада на терет саосигуравача и реосигуравача је порасла услед повећања учешћа реосигуравача у преносној премији, у складу са политикама реосигурања. Учешће износа на позицији залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји у пословној активи је тек 0,4%, тако да исказано повећање нема материјалну значајност. У оквиру текуће имовине смањење је забиљежено на позицији краткорочна потраживања, пласмани и готовина (0,7%) и одложена пореска средства (15,7%). На смањење износа на позицији краткорочна потраживања, пласмани и готовина утицало је смањење износа краткорочних финансијских пласмана у земљи (значајније код једног друштва за осигурање, а што је повезано са повећањем дугорочних финансијских пласмана овог друштва), те смањење износа готовине које је повезано са улагањима у друге облике средстава. Повећање износа на овој позицији забиљежено је код потраживања по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци, а услед повећања потраживања по основу учешћа у накнади штета у иностранству и остала купци и остала потраживања. У оквиру ове позиције повећана су потраживања из специфичних послова и друга потраживања, у износу који нема материјалну значајност. Смањење позиције одложена пореска средства, номинално посматрано, није материјално значајно (учешће ове позиције у пословној активи тек 0,04%).

Ванбилансна актива, односно пасива, је повећана за 1,9%, значајније код једног друштва за осигурање, а односи се на регресна потраживања. Дио износа исказаног у оквиру ове позиције односи се на државну имовину (грађевинске објекте које користи друштво за осигурање Wiener osiguranje a.d), на потраживања од правних лица која су у стечају и који се није мијењао након почетног евидентирања, те на обавезе по основу револвинг кредита.

Скраћена шема пасиве збирног биланса стања друштава за осигурање за 2022. и 2023. годину, дата је у сљедећој табели.

Табела 18: Пасива –укупно за сва друштва за осигурање из РС

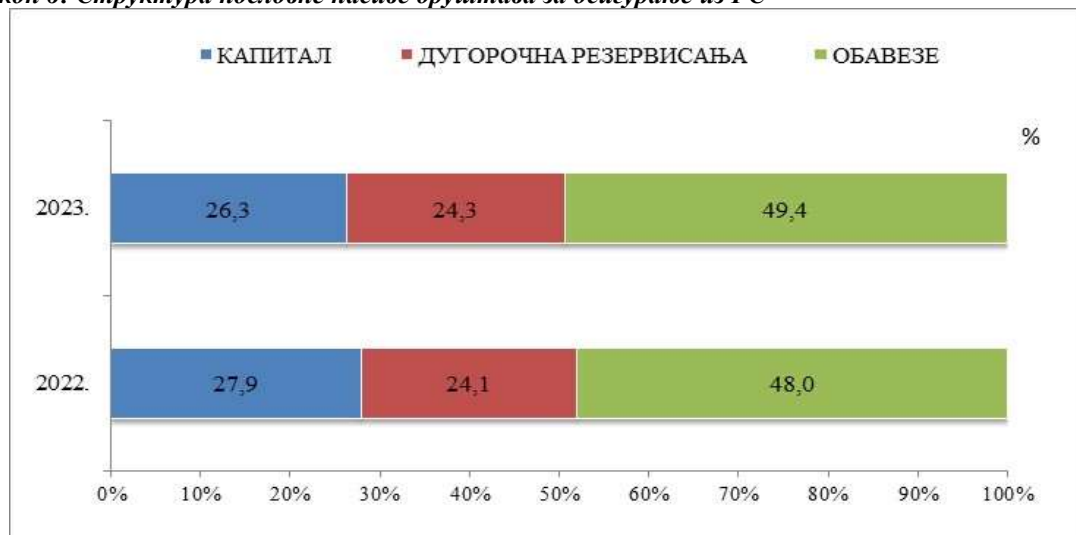
ПАСИВА	31.12.2022.		31.12.2023.		Индекс 2023/22
	Износ (КМ)	Удио	Износ (КМ)	Удио	
А. КАПИТАЛ	172.957.178	27,9%	171.995.824	26,3%	99,4
1. Основни капитал	131.868.891	21,3%	128.405.700	19,6%	97,4
2. Емисиона премија	3.923.289	0,6%	3.923.289	0,6%	100,0
3. Емисиони губитак	8.067.383	1,3%	10.189.258	1,6%	126,3
4. Резерве из добитка	5.817.321	0,9%	7.296.377	1,1%	125,4
5. Ревалоризационе резерве	3.745.144	0,6%	3.600.584	0,6%	96,1
6. Нереализовани добитци по основу финансијских средстава расположивих за продају	5.853.538	0,9%	5.502.096	0,8%	94,0
7. Нереализовани губитци по основу финансијских средстава расположивих за продају	4.631.701	0,7%	4.302.837	0,7%	92,9
8. Нераспоређени добитак (9+10)	45.605.105	7,4%	38.251.463	5,9%	83,9
9. Нераспоређени добитак ранијих година	17.965.027	2,9%	12.781.451	2,0%	71,1
10. Нераспоређени добитак текуће године	27.640.078	4,5%	25.470.012	3,9%	92,1

ПАСИВА	31.12.2022.		31.12.2023.		Индекс 2023/22
	Износ (КМ)	Удио	Износ (КМ)	Удио	
11. Губитак до висине капитала (12+13)	11.157.026	1,8%	491.590	0,1%	4,4
12. Губитак ранијих година	11.157.026	1,8%	491.590	0,1%	4,4
13. Губитак текуће године					
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	149.331.028	24,1%	158.793.327	24,3%	106,3
В. ОБАВЕЗЕ (1+2)	297.261.193	48,0%	322.863.361	49,4%	108,6
1. Дугорочне обавезе	12.621.511	2,0%	11.886.285	1,8%	94,2
2. Краткорочне обавезе и ПВР	284.639.682	45,9%	310.977.076	47,6%	109,3
2.1. Преносна премија животна осигурања	7.296.698	1,2%	7.439.741	1,1%	102,0
2.2. Преносна премија неживотна осигурања	138.174.754	22,3%	160.598.964	24,6%	116,2
2.3. Резервисане штете животна осигурања	1.397.973	0,2%	1.146.406	0,2%	82,0
2.4. Резервисане штете неживотна осигурања	97.897.005	15,8%	97.524.626	14,9%	99,6
2.5. Друга пасивна временска разграничења	4.668.492	0,8%	5.922.082	0,9%	126,9
2.6. Остале краткорочне обавезе	35.204.760	5,7%	38.345.257	5,9%	108,9
Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА (А+Б+В)	619.549.399	100,0%	653.652.512	100,0%	105,5
Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	14.371.470		14.642.363		101,9
Ђ. УКУПНА ПАСИВА	633.920.869		668.294.875		105,4

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из РС

У наредном графичком приказу представљена је структура пословне пасиве за 2022. и 2023. годину.

Графикон 6: Структура пословне пасиве друштава за осигурање из РС

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из РС

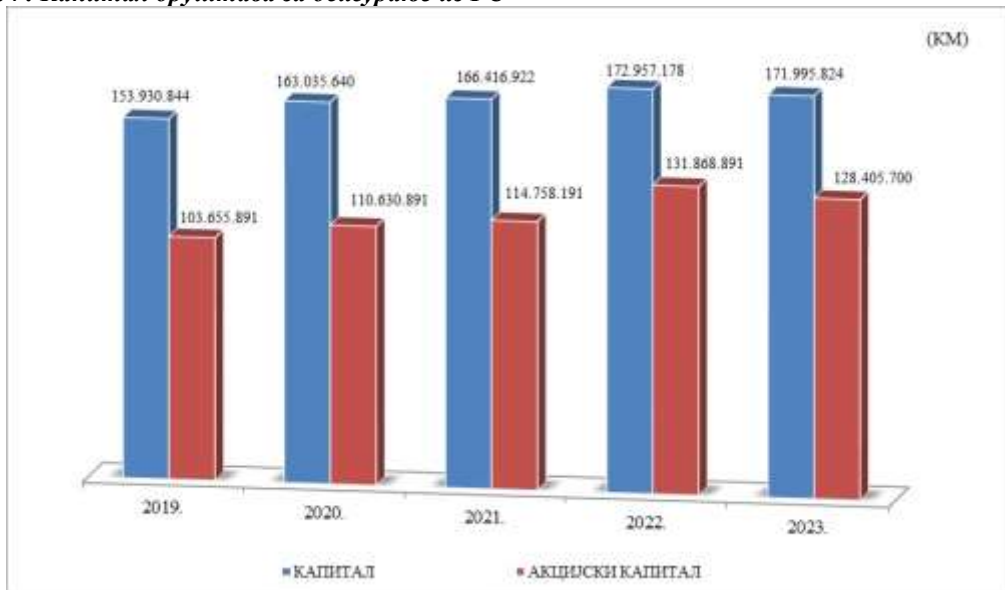
У структури пословне пасиве, са стањем на дан 31.12.2023. године, капитал је учествовао са 26,3%, дугорочна резервисања са 24,3% и обавезе са 49,4%, при чему су техничке резерве (преносне премије и резервисане штете) чиниле 82,6% укупних обавеза. У структури пословне пасиве, износи преносне премије и резервисаних штета животних и неживотних осигурања учествовали су са 40,8%, математичке резерве и резервисања за учешће у добитку код животних осигурања са 24,1% и капитала са 26,3%. Износи исказани на наведеним позицијама учествовали су укупно са 91,2% у пословној пасиви, а њихов међусобни однос континуирано је у складу са дјелатношћу и структуром портфела друштава за осигурање.

У односу на стање на дан 31.12.2022. године, капитал је незнатно смањен (0,6%), у оквиру којег су смањени износи на ставкама основни капитал (2,6%), ревалоризационе резерве (3,9%), нераспоређени добитак (16,1%) и губитак до висине капитала (95,6%).

Смањење акцијског капитала и повећање емисионог губитка код једног друштва за осигурање, те мањи износ ревалоризационих резерви и нераспоређеног добитка резултирало је смањењем укупног капитала, које на нивоу сектора осигурања нема материјалну значајност. На позицији емисиона премија није било промјена износа. Промјене износа на ставкама нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају и нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају повезане су са вредновањима која произилазе из Међународног рачуноводственог стандарда 39 - Финансијски инструменти: признавање и мјерење.

У наставку се даје преглед кретања капитала за период 2019 - 2023. година.

Графикон 7: Капитал друштава за осигурање из РС

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из РС

На позицији дугорочна резервисања забиљежен је пораст од 6,3%, у оквиру које је повећан износ математичке резерве за 6,6% и резерве за учешће у добитку животних осигурања за 3,1%. Износ математичке резерве и резервисања за учешће у добитку животних осигурања чинили су 99,3% исказаног износа дугорочних резервисања. Повећање износа математичке резерве и резервисања за учешће у добитку животних осигурања резултат је сазријевања портфеља и раста обрачунате премије животних осигурања, те представља наставак тренда раста ових износа.

Укупне обавезе су повећане за 8,6%, у оквиру који су краткорочне обавезе и пасивна временска разграничења се повећала за 9,3%. На повећање износа краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења најзначајнији је утицај имало повећање износа преносне премије неживотних осигурања, а повезано је са повећањем премије (првенствено због промјене прописа којим је повећан износ јединствене основе, која се користи код обрачуна свих премија обавезног осигурања од аутоодговорности). Смањење износа резервисаних штета животних и неживотних осигурања нема материјалну значајност и у вези је са повећањем износа исплаћених штета. Промјене износа исказаних у оквиру других пасивних временских разграничења код друштава за осигурање, у односу на претходни извјештајни период, имало је за резултат повећање укупног износа исказаног у оквиру ове ставке. Износи преносне премије и резервисаних штета животних

и неживотних осигурања учествовали су са 85,8%, док су обавезе по основу штета и уговорених износа учествовале тек са 0,3% у укупно исказаном износу краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења. На повећање осталих краткорочних обавеза значајније је утицало повећање обавеза за дивиденде код једног друштва за осигурање. Смањење износа обавеза по емитованим дугорочним хартијама од вриједности и смањење осталих дугорочних обавеза (закуп), те повећање износа дугорочних кредита, резултирало је смањењем укупно исказаног износа дугорочних обавеза за 5,8%.

2.2.2. Биланс успјеха

Скраћена шема збирног биланса успјеха друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, за 2022. и 2023. годину, дата је у сљедећој табели.

Табела 19: Биланс успјеха – укупно за сва друштва за осигурање из РС

ПОЗИЦИЈА	2022.	Удио	2023.	Удио	Индекс 2023/22
	Износ (КМ)		Износ (КМ)		
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Пословни приходи (1+2+3+4+5+6)	293.795.335	93,3%	319.069.628	94,0%	108,6
1. Приходи од премије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија животних осигурања	28.905.492		29.952.202		103,6
2. Приходи од премије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања	229.319.084		250.615.445		109,3
3. Приходи по основу учешћа саосигурања и реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања	17.541.313		19.036.635		108,5
4. Приходи од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања	4.510.266		4.367.652		96,8
5. Приходи од поврата пореских и других дажбина и приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	464.988		483.383		104,0
6. Други пословни приходи	13.054.192		14.614.311		112,0
II - Пословни расходи (1+2)	274.111.378	97,5%	297.301.212	97,1%	108,5
1. Функционални расходи (1.1.+1.2.+1.3.)	165.947.446		174.813.433		105,3
1.1. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	14.808.758		13.997.902		94,5
1.2. Накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања	16.574.947		18.368.209		110,8
1.3. Накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања	134.563.741		142.447.322		105,9
2. Трошкови спровођења осигурања	108.163.932		122.487.779		113,2
III - Пословни добитак/губитак (I-II)	19.683.957		21.768.416		110,6
Б. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Финансијски приходи	12.681.568	4,0%	13.409.907	3,9%	105,7
II - Финансијски расходи	1.419.937	0,5%	1.663.984	0,5%	117,2
III - Финансијски добитак/губитак (I-II)	11.261.631		11.745.923		104,3
АБ - Добитак/губитак редовне активности (АIII+БIII)	30.945.588		33.514.339		108,3
В. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Остали приходи	6.298.658	2,0%	4.781.774	1,4%	75,9
II - Остали расходи	3.734.028	1,3%	4.694.375	1,5%	125,7
III - Добитак/губитак по основу осталих прихода и расхода (I-II)	2.564.630		87.399		3,4
Г. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ					
I - Приходи од усклађивања вриједности имовине	1.755.129	0,6%	1.583.095	0,5%	90,2
II - Расходи од усклађивања вриједности имовине	962.836	0,3%	1.072.741	0,4%	111,4

П О З И Ц И Ј А	2022.	Удио	2023.	Удио	Индекс 2023/22
	Износ (КМ)		Износ (КМ)		
III - Добитак/губитак по основу усклађивања вриједности имовине (I-II)	792.293		510.354		64,4
Д. ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА					
Ђ. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	90.241	0,0%	47.702	0,0%	52,9
Ђ I - РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	530.255	0,2%	446.811	0,1%	84,3
Е. ДОБИТАК /ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА (АБ+ВШ+ ГШ-Д+Ђ-ЂI)	33.862.497		33.712.983		99,6
Ж. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ - Порески расходи периода	3.310.592		3.338.796		100,9
З I - ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	7.669	0,0%	12.056	0,0%	157,2
З II - ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	4.709	0,0%	7.811	0,0%	165,9
И. НЕТО ДОБИТАК /НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА (Е-Ж-З+ЗI)=(З I-З II)	30.548.945		30.369.942		99,4
1. Нето добитак текуће године	30.548.945		30.369.942		99,4
2. Нето губитак текуће године					
Ј. ОСТАЛИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ					
I - Добици утврђени директно у капиталу	151.587	0,0%	622.935	0,2%	410,9
II - Губици утврђени директно у капиталу	490.989	0,2%	939.669	0,3%	191,4
III - Порез на добитак који се односи на остале добитке и губитке	28.085	0,0%	17.090	0,0%	60,9
К. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (И+II-III±IIII)	30.237.628		30.036.118		99,3
Л. УКУПНИ ПРИХОДИ И ДОБИЦИ	314.777.227	100,0%	339.522.852	100,0%	107,9
Љ. УКУПНИ РАСХОДИ И ГУБИЦИ	281.229.007	100,0%	306.147.938	100,0%	108,9
М.УКУПАН БРУТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ	33.548.220		33.374.914		99,5
Н. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ	3.310.592		3.338.796		100,9
Њ. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ	30.237.628		30.036.118		99,3

Извори: Биланс успјеха друштава за осигурање из РС

Укупни приходи, укључујући и добитке утврђене директно у капиталу, у 2023. години, износили су 339.522.852 КМ и били су већи за 7,9% у односу на претходну годину.

Пословни приходи чинили су 94,0% укупних прихода и износили су 319.069.628 КМ, што је више за 8,6%. На повећање пословних прихода највише је утицало номинално значајније повећање прихода од премије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања, а у оквиру којег се највећи дио односи на повећање премије. Повећање прихода од премије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија животних осигурања такође је повезано са повећањем обрачунате премије. Реализација уговора о осигурању, покривеним реосигурањем, утицало је на повећање прихода по основу учешћа саосигурања и реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања. Други пословни приходи су се повећали за 12,0%, значајније код једног друштва за осигурање усљед већих прихода од повећања вриједности инвестиционих некретнина које се не амортизују. Приходи од поврата пореских и других дацбина и приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл. повећани су за 4,0% и учешће ових прихода је тек 0,15% у пословним приходима. Смањење прихода од укидања

и смањења резервисања неживотних осигурања (3,2%) номинално није било значајно са становишта утицаја на пословни резултат.

Финансијски приходи чинили су 3,9% укупних прихода и били су већи за 5,7%, а односе се на повећање прихода од камата. Остали приходи учествовали су са 1,4% у укупним приходима и мањи су за 24,1%, усљед смањења износа наплаћених отписаних потраживања. Приходи од усклађивања вриједности имовине учествовали су у укупним приходима тек са 0,5%, те њихово смањење за 9,8% нема материјалну значајност. На смањење ових прихода утицало је смањење прихода од усклађивања вриједности нематеријалних средстава, некретнина, биолошких средстава, постројења, опреме и инвестиционих некретнина. Приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година су мањи за 47,1% и учествују са тек 0,01% у укупним приходима. Добици утврђени директно у капиталу учествују у укупним приходима са 0,2% и већи су усљед повећања добитака по основу промјене фер вриједности хартија од вриједности расположивих за продају.

Укупни расходи, укључујући и губитке утврђене директно у капиталу, износили су 306.147.938 КМ и били су већи за 8,9%.

Пословни расходи чинили су 97,1% укупних расхода и износили су 297.301.212 КМ, што је за 8,5% више у односу на претходну годину. У оквиру пословних расхода функционални расходи су учествовали са 58,8% и били су већи за 5,3%. У структури функционалних расхода повећале су се накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања (10,8%), због утицаја раста износа накнада штета, уговорених износа и удјела у штетама животних осигурања, те накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања, а на који је значајније утицало повећање исплаћених обавеза по основу уговора о осигурању. Трошкови спровођења осигурања учествовали су са 41,2% у пословним расходима, повећали су се за 13,2%, а чине их трошкови амортизације и резервисања (5,0%), трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови (66,3%) и трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (28,7%). На повећање трошкова спровођења осигурања утицало је повећање трошкова провизија и трошкови производних услуга, рекламе и пропаганде. Стопа раста трошкова спровођења осигурања (13,2%) прати стопу раста обрачунате премије (13,6%).

Финансијски расходи су учествовали са 0,5% у укупним расходима, остали расходи са 1,5%, расходи од усклађивања вриједности имовине са 0,4%, расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година са 0,1% и губици утврђени директно у капиталу са 0,3%. Због малог учешћа у укупним расходима, промјене на позицијама наведених расхода нису имали материјално значајан утицај на укупан нето резултат, без обзира на њихову релативну промјену.

Пословни добитак износио је 21.768.416 КМ и био је већи за 10,6%, док је добитак редовне активности (када се укључе финансијски приходи и расходи) износио 33.514.339 КМ и био је већи за 8,3%.

Нето резултат периода је добитак у износу од 30.369.942 КМ. Сва друштва за осигурање у овом извјештајном периоду су исказала нето добитак периода. Укупан нето резултат у обрачунском периоду на нивоу сектора, добијен као разлика укупних прихода и добитака

утврђених директно у капиталу, са једне стране, и укупних расхода и губитака утврђених директно у капиталу и текућег и одложеног пореза на добит, с друге стране, је добитак у износу од 30.036.118 КМ.

2.2.3. Консолидовани финансијски извјештаји

Од укупно 14 друштава за осигурање, пет друштава⁶ за осигурање врше директну или индиректну контролу над једним или више правних лица или остварују значајан утицај над другим правним лицима, те су у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 94/15 и 78/20) обавезни да састављају консолидоване финансијске извјештаје повезаних правних лица који чине једну економску цјелину.

У складу са претходно наведеним, друштва за осигурање су саставила и доставила Агенцији консолидоване финансијске извјештаје. Укупан нето резултат периода исказан у консолидованим финансијским извјештајима, био је позитиван и износио 12.275.046 КМ. Нето резултат исказан у појединачним ревидираним финансијским извјештајима ових друштава за осигурање је добитак у износу од 12.024.917 КМ и био је мањи за 250.129 КМ од добитка исказаног у консолидованим финансијским извјештајима.

2.3. Финансијски и технички показатељи

2.3.1. Испуњавање захтјева адекватности капитала

Друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обавезна су да континуирано одржавају висину капитала, која је адекватна обиму и врстама послова осигурања које обављају, односно ризицима којима су изложена у обављању послова осигурања.

Адекватност капитала друштва за осигурање заснива се на испуњавању прописаних захтјева, према којима расположиви капитал друштва за осигурање мора бити најмање једнак граничној вриједности адекватности расположивог капитала⁷, док базични капитал мора бити најмање једнак износу гарантног фонда⁸. Композитна друштва за осигурање морају одвојено исказивати испуњавање захтјева адекватности капитала за животна и неживотна осигурања.

Табела 20: Испуњавање захтјева адекватности капитала

Р.Б.	Опис	2022.		2023.	
		Неживотна осигурања	Животна осигурања	Неживотна осигурања	Животна осигурања
		Износ (КМ)	Износ (КМ)	Износ (КМ)	Износ (КМ)
1.	Базични капитал	120.417.045	18.543.965	121.957.025	18.906.717
2.	Гарантни фонд	87.000.000	12.000.000	91.000.000	12.000.000
3.	Више/мање базичног капитала (1-2)	33.417.045	6.543.965	30.957.025	6.906.717
4.	Расположиви капитал	106.029.320	15.362.849	109.658.009	16.434.002

⁶ У односу на претходне извјештајне периоде, број друштава за осигурање који су у обавези да доставе консолидоване финансијске извјештаје је мањи, јер је у 2023. години отворен стечајни поступак над повезаним правним лицем једног друштва за осигурање. У периоду израде овог извјештаја закључен је стечајни поступак над повезаним правним лицем.

⁷ Гранична вриједност адекватности расположивог капитала је износ маргине солвентности или минимално прописани износ акционарског капитала за друштва за осигурање, а у зависности који је од ова два износа већи.

⁸ Гарантни фонд одговара износу 1/3 маргине солвентности или минимално прописаном износу акционарског капитала за друштва за осигурање, а у зависности који је од ова два износа већи.

Р.Б.	Опис	2022.		2023.	
		Неживотна осигурања	Животна осигурања	Неживотна осигурања	Животна осигурања
		Износ (КМ)	Износ (КМ)	Износ (КМ)	Износ (КМ)
5.	Гранична вриједност адекватности расположивог капитала	87.000.000	12.326.087	91.000.000	12.868.546
6.	Више/мање расположивог капитала (4-5)	19.029.320	3.036.763	18.658.009	3.565.456

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из РС

Укупан базични капитал свих друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, са стањем на дан 31.12.2023. године, који укључује капитал и животних и неживотних осигурања, износио је 140.863.742 КМ и био је већи од гарантног фонда за 37.863.742 КМ или 36,8%. Базични капитал за неживотна осигурања био је већи од гарантног фонда за 34,0%, а за животна осигурања за 57,6%.

Укупни расположиви капитал свих друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској⁹, посматрано укупно за животна и неживотна осигурања, утврђен у сврху исказивања испуњавања захтјева адекватности капитала, износио је 126.092.011 КМ. Исказано је више расположивог капитала, у односу на граничну вриједност адекватности расположивог капитала, у износу од 22.223.465 КМ (21,4%), од чега 18.658.009 КМ (20,5%) више расположивог капитала за неживотна осигурања и 3.565.456 КМ (27,7%) више за животна осигурања.

Поред исказаног укупног испуњавања захтјева адекватности капитала, сва друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској појединачно су испуњавала прописане захтјеве адекватности капитала.

Независно од испуњавања прописаних захтјева адекватности капитала, друштва за осигурање имају и обавезу да износ у висини од најмање 50% минимално потребног гарантног фонда држе у намјенски ороченом депозиту или хартијама од вриједности, чији је емитент или гарант Босна и Херцеговина, Република Српска или Централна банка БиХ. Ова средства служе за заштиту интереса осигураника и корисника осигурања, те се не могу користити у другу сврху. Сва друштва за осигурање испуњавала су овај захтјев, односно имала су захтијевано покриће у наведеним средствима.

2.3.2. Обрачун и покривеност техничких резерви прописаним облицима активе

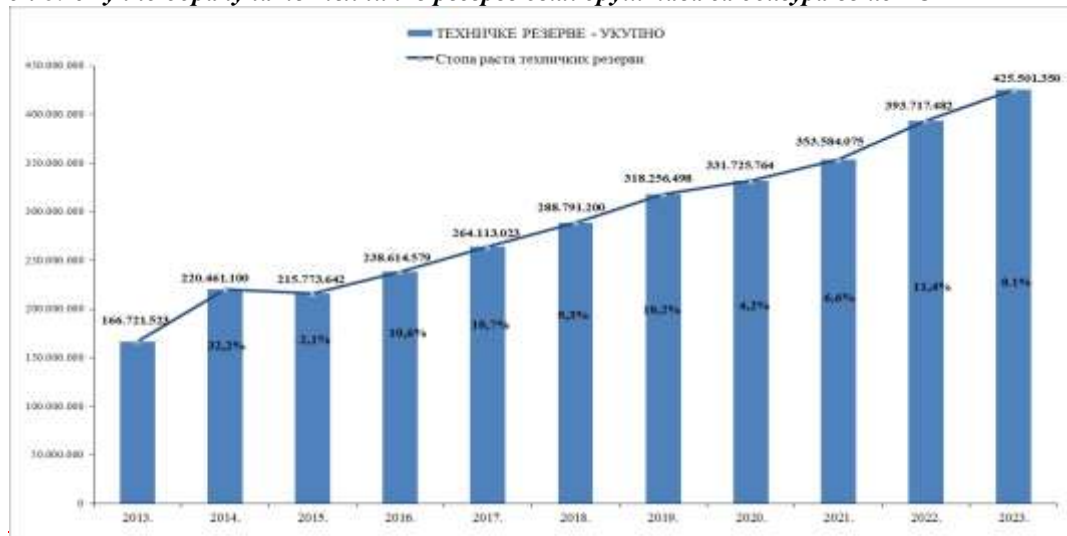
2.3.2.1. Укупно обрачунате техничке резерве

Актуарски заснован обрачун техничких резерви је битан предуслов за одржавање солвентности друштва за осигурање, чиме се доприноси бољој заштити интереса осигураника и корисника осигурања, као и јачању повјерења у дјелатност осигурања. Правила обрачуна техничких резерви прописана су подзаконским актима Агенције, а њихова адекватна примјена предмет је контроле, како овлашћених актуара, тако и Агенције, кроз обавезне извјештаје које друштва за осигурање достављају периодично и кроз посредни и непосредни надзор.

⁹ Потребно је нагласити да се износ капитала, утврђен у сврху испуњавања захтјева адекватности капитала, разликује од износа капитала исказаног у билансу стања.

У наредном графикону илуструје се преглед укупно обрачунатих техничких резерви свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, за период 2013 - 2023. година.

Графикон 8: Укупно обрачунате техничке резерве свих друштава за осигурање из РС

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

На дан 31.12.2023. године, укупно обрачунате техничке резерве свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској биле су веће за 8,1%, у односу на исти дан претходне године.

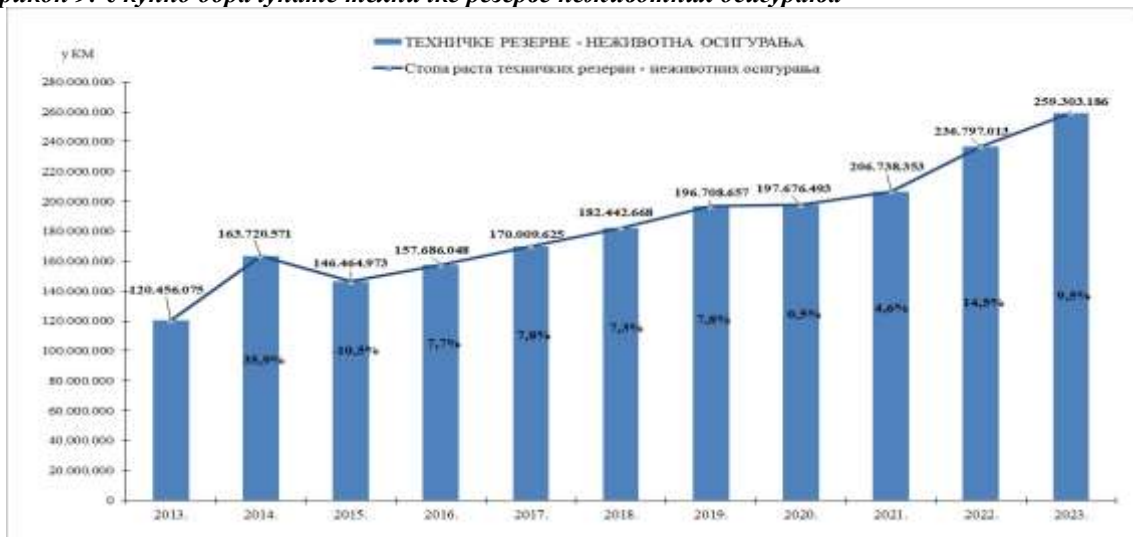
Ради одржавања финансијске способности извршавања обавеза по основу исплате одштета и других накнада из уговора о осигурању, друштво за осигурање је дужно да средства за покриће техничких резерви улаже у прописане облике средстава, уз примјену принципа сигурности, профитабилности, те водећи рачуна о дисперзији улагања.

С обзиром да се примјењују различити услови и ограничења улагања код животних и неживотних осигурања, у наставку се даје одвојена анализа улагања средстава за покриће техничких резерви.

2.3.2.2. Обрачун и средства за покриће техничких резерви неживотних осигурања

Укупно обрачунате техничке резерве неживотних осигурања, у периоду од 2013. до 2023. године, приказане су у наредном графикону.

Графикон 9: Укупно обрачунате техничке резерве неживотних осигурања

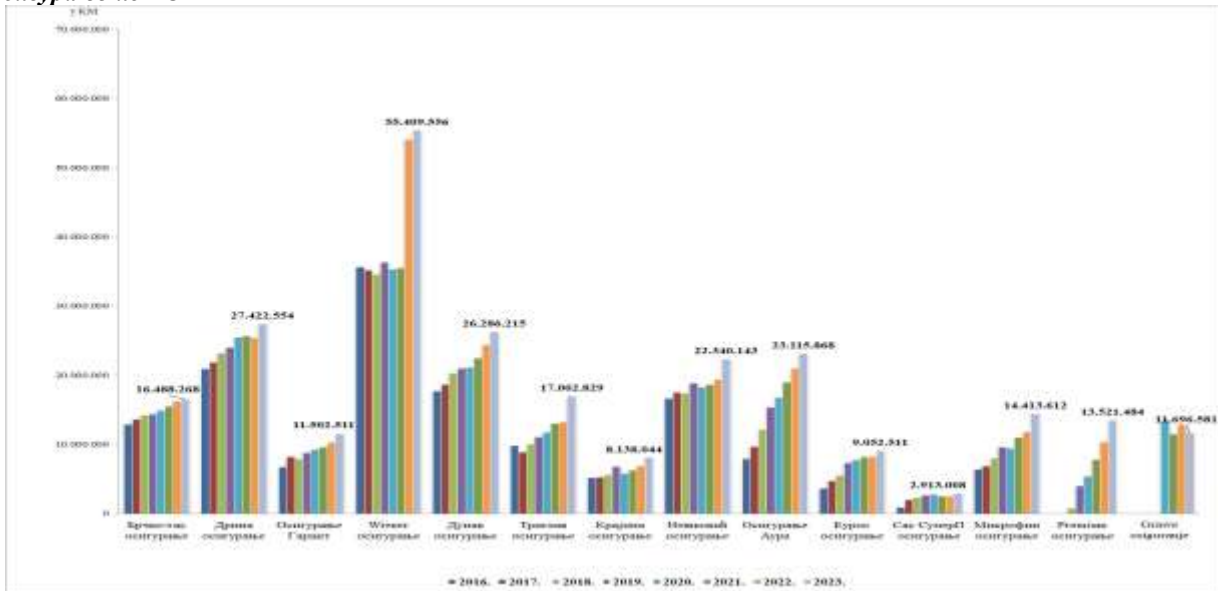

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Укупно обрачунате техничке резерве неживотних осигурања, са стањем на дан 31.12.2023. године, износиле су 259.303.186 КМ и биле су веће, у односу на исти дан претходне године, за 9,5%.

У наредном графикону приказане су обрачунате техничке резерве неживотних осигурања појединачно, по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 10: Преглед обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања по друштвима за осигурање из РС

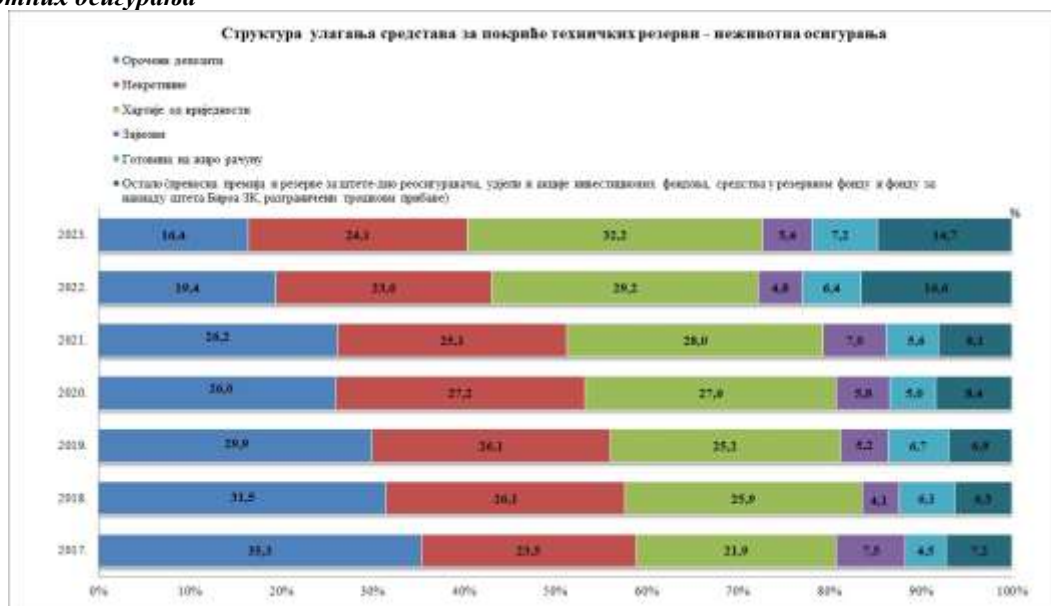

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Из графикона се види да је, са стањем на дан 31.12.2023. године, код једног друштва за осигурање дошло до смањења износа обрачунатих техничких резерви, а што је узроковано смањењем резерви за штете, које је у вези са повећањем износа исплаћених штета, односно смањењем износа резерви за штете у сврху исплате штета.

У наредном графикону приказана је структура улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања.

Графикон 11: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У структури улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања, најзначајније учешће имали су орочени депозити, некретнине и хартије од вриједности, са укупним учешћем од 72,7%.

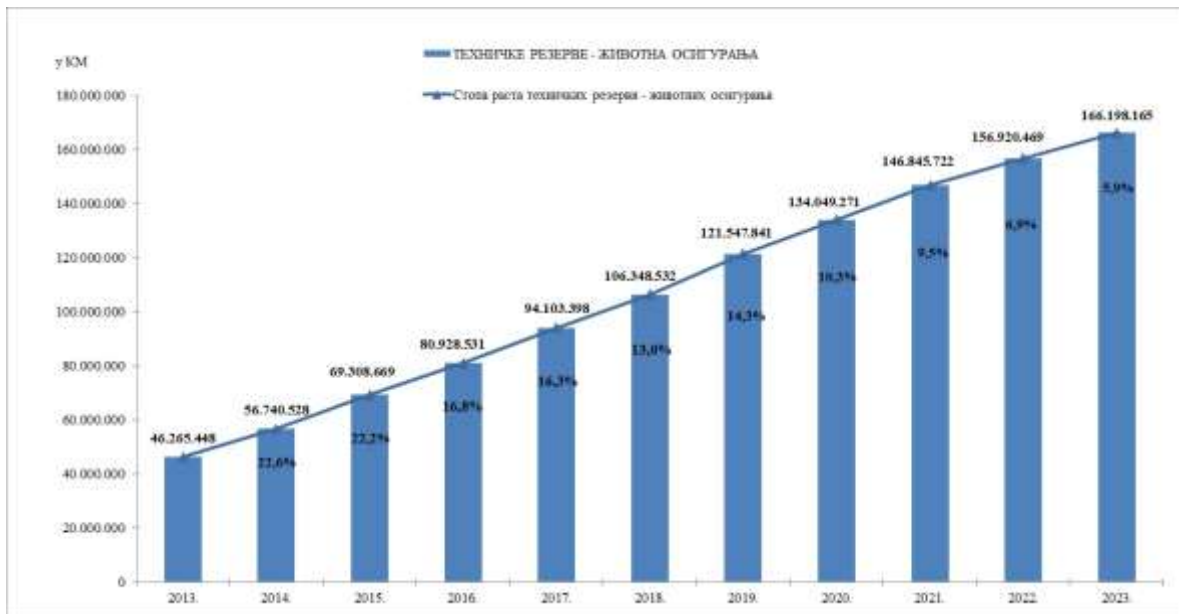
Са стањем на дан 31.12.2023. године, код свих друштава за осигурање која се баве неживотним осигурањима обезбијеђена је квантитативна и квалитативна усклађеност са прописаним захтјевима покрића техничких резерви.

2.3.2.3. Обрачун и средства за покриће техничких резерви животних осигурања

Техничке резерве животних осигурања карактерише раст узрокован растом премије животних осигурања и сазријевањем портфеља.

У наредном графикону су приказане обрачунате техничке резерве животних осигурања за период 2013 – 2023. година.

Графикон 12: Укупно обрачунате техничке резерве животних осигурања

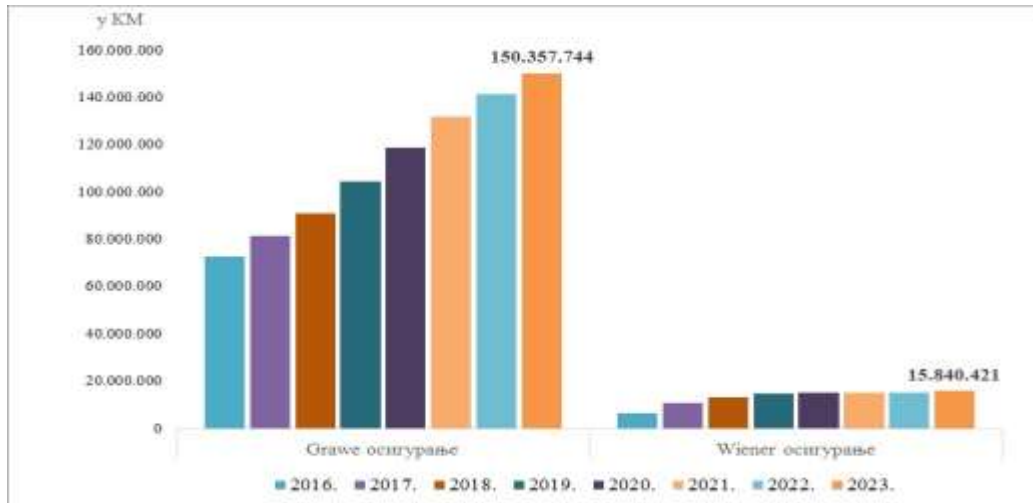

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Укупно обрачунате техничке резерве животних осигурања, са стањем на дан 31.12.2023. године, износиле су 166.198.165 KM и биле су веће, у односу на исти дан претходне године, за 5,9%. Тренд смањења стопе раста техничких резерви животних осигурања повезан је са нижим стопама раста премије, повећања броја истека уговора животних осигурања, те већег износа основе у односу на који се раст ових резерви посматра.

У наредном графикону приказане су обрачунате техничке резерве животних осигурања, појединачно по друштвима за осигурање.

Графикон 13: Преглед обрачунатих техничких резерви животног осигурања по друштвима за осигурање из РС

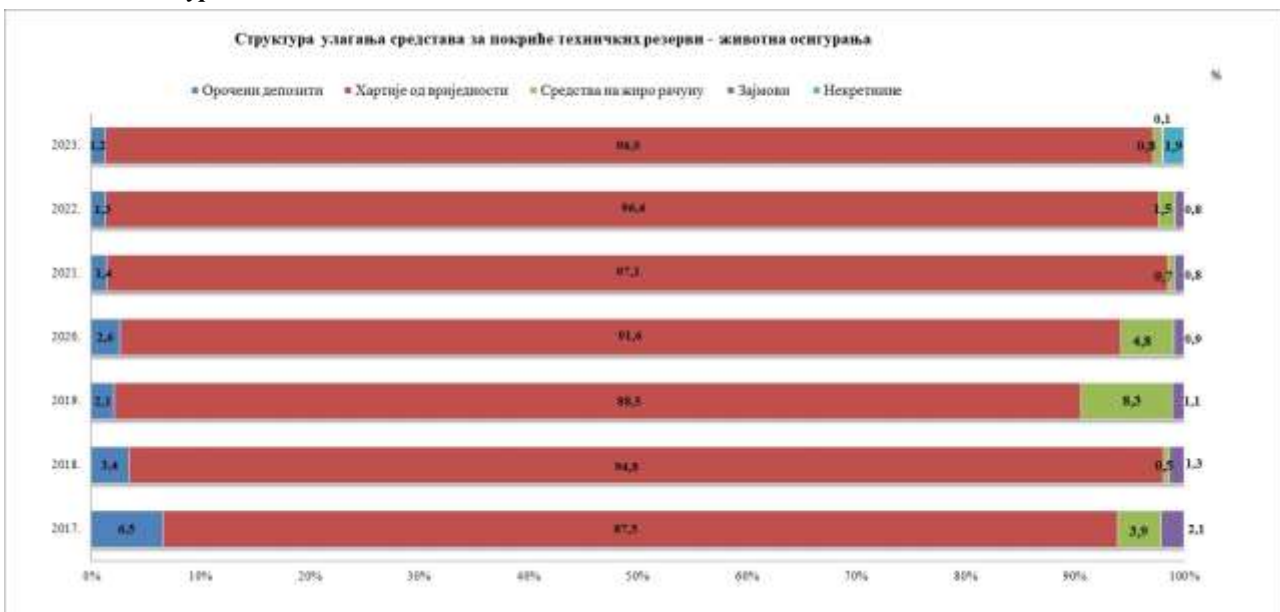

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Разлика у износу обрачунатих техничких резерви животних осигурања између појединачних друштава за осигурање је сразмјерна учешћу ових друштава у укупној премији животних осигурања.

Наредни графикон приказује структуру улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања.

Графикон 14: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви животних осигурања

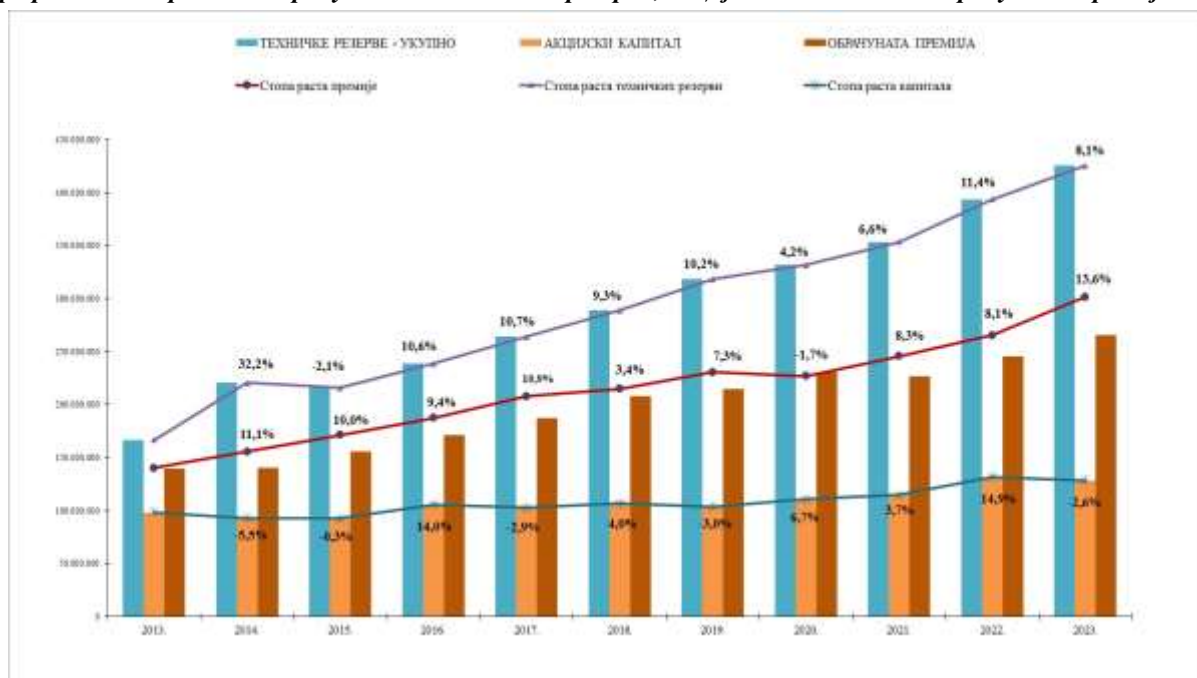
Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У структури улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања најзначајније учешће имале су хартије од вриједности, првенствено обвезнице чији је емитент Република Српска. Код друштава која се баве животним осигурањима континуирано је обезбијеђена квантитативна и квалитативна усклађеност са прописаним захтјевима покрића техничких резерви животних осигурања.

2.3.3. Компаративни преглед кључних показатеља

У наредном графикону приказано је поређење укупних износа обрачунатих техничких резерви, обрачунате премије и акцијског капитала, за период 2013 - 2023. година.

Графикон 15: Кретање обрачунатих техничких резерви, акцијског капитала и обрачунате премије

Извор: Извештаји друштава за осигурање из РС

Подаци из претходног графикона указују на раст премије и техничких резерви, а смањење акцијског капитала у односу на претходну годину. Са стањем на дан 31.12.2023. године, укупан износ обрачунатих техничких резерви био је већи од укупно обрачунате премије за 41,1%, на шта је значајан утицај имало тзв. сазријевање портфеља животних осигурања, те повезано повећање износа математичке резерве.

2.3.4. Показатељи о исплаћеним одштетама и другим накнадама из осигурања

У наставку се дају основни подаци у вези са рјешавањем и исплатом одштета и других накнада по основу уговора о осигурању (у даљем тексту: обавезе из осигурања). У 2023. години, друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској су, осигураницима и корисницима осигурања, исплатила 119.133.483 КМ, што у односу на 2022. годину, када је сума исплаћених обавеза из осигурања износила 109.809.194 КМ, представља повећање за 9.324.289 КМ или 8,5%.

Табела 21: Износ укупно исплаћених обавеза из осигурања по врстама осигурања

ВРСТЕ ОСИГУРАЊА	2021.	2022.	2023.
	Износ (КМ)	Износ (КМ)	Износ (КМ)
Осигурање незгоде	7.861.502	7.385.242	7.515.710
Здравствено осигурање	419.107	589.279	666.553
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	11.413.145	12.452.265	12.884.611
Осигурање возила која се крећу по шинама	9.128		600
Осигурање ваздухоплова			
Осигурање пловила		101.696	163.713
Осигурање робе у превозу	59.205	59.788	218.602
Осигурање имовине од пожара и природних сила	3.542.487	5.039.864	6.903.731

ВРСТЕ ОСИГУРАЊА	2021.	2022.	2023.
	Износ (КМ)	Износ (КМ)	Износ (КМ)
Осигурање осталих штета на имовини	2.718.311	10.837.164	10.429.311
Осигурање од одговорности за моторна возила	45.013.911	57.168.777	62.153.008
Осигурање од грађанске одговорности за ваздухоплове			33.135
Осигурање од опште одговорности за бродове			
Осигурање од опште грађанске одговорности	622.739	351.300	446.722
Осигурање кредита	622.419	459.761	637.151
Осигурање гаранција			
Осигурање од различитих финансијских губитака	148.908	102.357	44.755
Осигурање трошкова правне заштите			
Осигурање помоћи	6.260	4.500	13.226
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	72.437.124	94.551.993	102.110.830
Животно осигурање	11.109.990	13.970.265	15.722.240
Ренте	28.645	35.333	35.991
Додатна осигурања уз осигурање живота	1.216.493	1.251.603	1.264.423
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	12.355.128	15.257.201	17.022.653
УКУПНО	84.792.252	109.809.194	119.133.483

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Укупно исплаћене обавезе по основу закључених уговора неживотних осигурања износиле су 102.110.830 КМ и биле су веће за 8,0%. Корисницима животног осигурања, у овом извјештајном периоду, исплаћено је 17.022.653 КМ, што представља повећање за 11,6%. Структура износа исплаћених штета по врстама осигурања у складу је са структуром премије по врстама осигурања.

Графикон 16: Укупно исплаћене обавезе из осигурања (животна и неживотна осигурања)

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У наредној табели приказани су показатељи ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања, одвојено за животна и неживотна осигурања.

Табела 22: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања

Опис	2021.	2022.	2023.
Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања у неживотним осигурањима (у %)	86,4	86,5	86,0
Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања у животним осигурањима (у %)	87,1	88,2	89,7
Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања у неживотним осигурањима (у %)	99,3	99,4	99,5
Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања у животним осигурањима (у %)	100,0	100,0	100,0

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања представља однос броја укупно ријешених и укупно евидентираних захтјева. Стопа исплате обавеза из осигурања представља однос броја укупно исплаћених и укупно ријешених одштетних захтјева. У посматраном периоду није било значајнијих промјена стопа ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања.

Стопе ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за осигурање од одговорности за моторна возила у 2023. години, по друштвима за осигурање, приказане су у наредној табели.

Табела 23: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за осигурање од одговорности за моторна возила

Р.Б.	Друштво за осигурање	Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања (%)	Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања (%)
1.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	79,3	100,0
2.	Grawe осигурање а.д.	68,8	100,0
3.	Еурос осигурање а.д.	81,9	98,9
4.	Дрина осигурање а.д.	79,5	100,0
5.	Дунав осигурање а.д.	78,7	100,0
6.	Wiener осигурање а.д.	79,1	100,0
7.	Крајина осигурање а.д.	61,1	83,4
8.	Микрофин осигурање а.д.	95,7	100,0
9.	Нешковић осигурање а.д.	82,3	100,0
10.	Осигурање Аура а.д.	87,0	100,0
11.	Осигурање Гарант д.д.	73,9	98,7
12.	Премиум осигурање а.д.	91,5	100,0
13.	Триглав осигурање а.д.	81,4	98,6
14.	САС-СуперП ОСИГУРАЊЕ а.д.	86,0	100,0
	УКУПНО:	81,7	99,2

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Потребно је напоменути да стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања, зависи и од објективних фактора на које друштво за осигурање није у могућности да утиче (нпр. старости портфеља друштва за осигурање, начина евидентирања одштетних захтјева, броја одштетних захтјева у судском спору и захтјева са непотпуном документацијом и сл), те да би била мјеродаван показатељ потребно је посматрати заједно са осталим показатељима.

2.3.5. Технички резултат

Технички резултат, приказан у наредној табели, утврђен је као разлика мјеродавних премија у самопридржају и мјеродавних штета у самопридржају, узимајући у обзир промјене код осталих техничких резерви, а код животних осигурања у обрачун се узима и резултат остварен улагањем средстава. За обрачун техничког резултата коришћени су збирни износи напријед наведених позиција из извјештаја свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 24: Технички резултат

Р.Б.	Врсте осигурања	2021.	2022.	2023.
		Износ (КМ)	Износ (КМ)	Износ (КМ)
1.	Осигурање незгоде	5.565.633	8.180.799	9.581.538
2.	Здравствено осигурање	961.597	1.477.060	1.646.332
3.	Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	3.066.876	4.839.443	6.781.076
4.	Осигурање возила која се крећу по шинама	5.487	7.968	1.284
5.	Осигурање ваздухоплова	24.136	28.301	-40.903
6.	Осигурање пловила	-10.161	-26.875	1.811
7.	Осигурање робе у превозу	159.386	398.160	574.574
8.	Осигурање имовине од пожара и природних сила	2.530.256	978.108	1.341.959
9.	Осигурање осталих штета на имовини	2.881.980	2.464.573	3.803.534
10.	Осигурање од одговорности за моторна возила	101.574.408	95.503.724	105.387.868
11.	Осигурање од грађанске одговорности за ваздухоплове	91.364	18.410	34.086
12.	Осигурање од опште одговорности за бродове	9.509	9.501	10.524
13.	Осигурање од опште грађанске одговорности	724.931	1.823.377	1.294.918
14.	Осигурање кредита	412.026	884.334	915.774
15.	Осигурање гаранција	15.048	20.630	20.468
16.	Осигурање од различитих финансијских губитака	464.817	734.236	812.881
17.	Осигурање трошкова правне заштите	171	1.550	833
18.	Осигурање помоћи	7.204	142.079	415.596
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	118.484.669	117.485.380	132.584.156
19.	ЖИВОТНО ОСИГУРАЊЕ	8.655.323	8.370.593	8.727.667
	УКУПНО	127.139.992	125.855.973	141.311.824

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Укупан технички резултат, у 2023. години био је позитиван, што указује да је укупна премија била довољна за измирење обавеза према осигураницима, корисницима осигурања и трећим оштећеним лицима. Посматрано појединачно по врстама осигурања, код осигурања ваздухоплова технички резултат је био негативан, чији износ није материјално значајан. У извјештајном периоду укупан технички резултат је већи за 12,3% у односу на претходну годину, због већег износа мјеродавне премије у самопридржају.

2.3.6. Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио

Рацио штета представља однос мјеродавних штета и мјеродавне премије, док рацио трошкова представља учешће трошкова спровођења осигурања у обрачунатој премији. Комбиновани рацио показује резултат пословања прије укључивања резултата од улагања, а рачуна се као збир рация трошкова и рация штета.

У наредном табеларном прегледу приказани су рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио за неживотна осигурања, израчунати на основу збирних износа напријед наведених позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 25: Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио

О П И С	2021.	2022.	2023.
Рацио штета (%)	35,1	51,1	41,6
Рацио трошкова (%)	39,4	40,6	40,5
Комбиновани рацио (%)	74,6	91,7	82,1

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Уколико је комбиновани рацио мањи од 100, разлика између 100 и комбинованог рациа представља позитиван резултат из послова осигурања, а уколико је комбиновани рацио већи од 100, та разлика представља негативан резултат из послова осигурања.

Са стањем на дан 31.12.2023. године, комбиновани рацио је био испод 100, што значи да је остварен позитиван резултат из послова осигурања.

У извјештајном периоду, рацио штета се смањило, а на шта је утицај имало смањење износа мјеродавних штета и повећање износа мјеродавне премије, у односу на претходну годину. Мјеродавне штете су мање усљед промјена у износима резерви за штете, док је на раст мјеродавне премије утицао раст обрачунате премије. Рацио трошкова је на истом нивоу као и претходне године. Раст трошкова спровођења осигурања прати раст премије неживотних осигурања.

2.3.7. Показатељи рентабилности

У наредном табеларном прегледу приказана је рентабилност имовине и рентабилност властитих средстава, израчуната на основу збирних износа позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 26: Показатељи рентабилности

О П И С	2021.	2022.	2023.
Поврат на активу (ROA %)	5,4	5,1	4,7
Поврат на укупни капитал (ROE %)	18,5	18,0	17,6

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Показатељ рентабилности имовине (ROA) рачуна се као однос нето резултата периода и просјечне активе, а представља мјеру приноса на укупну активу. Показатељ рентабилности капитала (ROE) представља однос између нето резултата периода и просјечног капитала, а показује колики је поврат на уложени властити капитал. Смањење вриједности наведених показатеља произилази из незнатног смањења износа нето резултата периода и капитала. Независно од наведеног рентабилност је и даље на задовољавајућем нивоу.

2.3.8. Остали показатељи пословања

У наредном табеларном прегледу приказани су остали показатељи пословања, израчунати на основу збирних износа позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 27: *Остали показатељи пословања*

О П И С	2021.	2022.	2023.
Премија по запосленом (у КМ)	156.243	170.231	197.758
Укупан приход по запосленом (у КМ)	180.839	201.683	222.229
Добит по запосленом (у КМ)	19.348	19.583	19.915
Добит/Укупан приход (%)	10,7	9,7	9,0
Рацио солвентности (%)	75,8	74,0	64,3
Општа ликвидност (%)	4,6	4,9	4,5

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Са стањем на дан 31.12.2023. године премија по запосленом, укупан приход по запосленом и добит по запосленом су били већи, у односу на претходну годину, због већег износа обрачунате премије и укупних прихода. Иако је незнатно смањен, рацио солвентности и даље показује да солвентност није била угрожена. Траба истаћи да је коефицијент опште ликвидности био значајно већи од 1, што одражава способност измирења обавеза у роковима доспијећа.

3. ДОБРОВОЉНО ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ

3.1. Друштво за управљање добровољним пензијским фондом

Дјелатност добровољног пензијског осигурања, у извјештајном периоду, обављало је једно друштво за управљање добровољним пензијским фондом, а то је: Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука.

Према структури власништва, са стањем на дан 31.12.2023. године, Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука је било у већинском страном власништву са учешћем од 67% у укупном капиталу („Triglav pokojninska družba“ д.д. Љубљана 34%, „European Bank for Reconstruction and Development“ 16,5% те „Enterprise Expansion Fund“ 16,5%) и домаћем власништву од 33% (Пензијски резервни фонд Републике Српске а.д. Бања Лука).

У наредној табели је приказана скраћена шема биланса стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом, са стањем на дан 31.12.2022. и 31.12.2023. године.

Табела 28: Биланс стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом

ПОЗИЦИЈА	31.12.2022.	%	31.12.2023.	%	Индекс 2023/22
	Износ (КМ)		Износ (КМ)		
АКТИВА					
А. СТАЛНА СРЕДСТВА	1.175.320	45,9	1.208.864	41,9	102,9
I - Нематеријална средства	3.190	0,1	2.480	0,1	77,7
II - Некретнине, постројења и опрема	54.271	2,1	43.334	1,5	79,8
III - Инвестиционе некретнине					
IV - Средства узета у закуп	9.659	0,4	54.850	1,9	567,9
V - Биолошка средства					
VI - Дугорочни финансијски пласмани	1.108.200	43,3	1.108.200	38,4	100,0
VII - Остала дугорочна средства и разграничења					
Б. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА					
В. ТЕКУЋА СРЕДСТВА	1.384.721	54,1	1.673.815	58,1	120,9
I - Залихе, стална средства намијењена продаји и средства пословања које се обуставља					
II - Краткорочна средства изузев залиха и сталних средстава намијењених продаји	1.384.721	54,1	1.673.815	58,1	120,9
Г. БИЛАНСНА АКТИВА	2.560.041	100,0	2.882.679	100,0	112,6
Д. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА					
ПАСИВА					
А. КАПИТАЛ	2.501.115	97,7	2.780.500	96,5	111,2
I - Основни капитал	4.400.000	171,9	4.400.000	152,6	100,0
II - Откупљене сопствене акције и уписани неуплаћени капитал					
III - Емисиона премија					
IV - Емисиони губитак					
V - Резерве					
VI - Ревалоризационе резерве					
VII - Позитивни ефекти вредновања финансијских средстава која се вреднују по фер вриједности кроз остали укупни резултат	97.339	3,8	97.369	3,4	100,0
VIII - Негативни ефекти вредновања финансијских средстава која се вреднују по фер вриједности кроз остали укупни резултат					
IX - Нераспоређена добит			279.355	9,7	
X - Губитак (1+2)	1.996.224	78,0	1.996.224	69,2	100,0
1. Губитак ранијих година	1.879.198	73,4	1.996.224	69,2	106,2

ПОЗИЦИЈА	31.12.2022.	%	31.12.2023.	%	Индекс 2023/22
	Износ (КМ)		Износ (КМ)		
2. Губитак текуће године	117.026	4,6			
XI - Учешћа без права контроле					
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	960	0,0	12.139	0,4	1264,5
I Дугорочна резервисања	960	0,0	960	0,0	100,0
II Дугорочне обавезе	0		11.179	0,4	0,0
III Разграничени приходи и примљене донације					
В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	10.807	0,4	10.807	0,4	100,0
Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	47.159	1,8	79.233	2,7	168,0
Д. БИЛАНСНА ПАСИВА	2.560.041	100,0	2.882.679	100,0	112,6
Ђ. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА					

Извор: Финансијски и ревизорски извјештаји

Вриједност пословне активе и пасиве, са стањем на дан 31.12.2023. године, износила је 2.882.679 КМ и већа је за 322.638 КМ или 12,6%, у односу на стање на дан 31.12.2022. године.

У структури пословне активе, стална средства учествовала су са 41,9%, а текућа средства са 58,1%. Дугорочни финансијски пласмани учествовали су са 91,7% у структури сталних средстава и у цјелокупном износу су се односили на обвезнице чији је емитент Република Српска (1.108.200 КМ). Средства узета у закуп учествовала су са 4,5%, некретнине, постројења и опрема са 3,6% а нематеријална средства са 0,2% у сталним средствима. Структуру текућих средстава чине краткорочни финансијски пласмани (77,9%), готовина (15,8%), краткорочна потраживања (4,9%) и краткорочна разграничења (1,4%).

У пословној пасиви, капитал је учествовао са 96,5%, краткорочне обавезе са 2,7%, одложене пореске обавезе са 0,4% те дугорочна резервисања са 0,4%. Капитал је износио 2.780.500 КМ и одговарао је износу акционарског капитала (4.400.000 КМ) умањеног за износ акумулираног губитка до висине капитала ранијих година (1.996.224 КМ), те увећаног за износ нераспоређеног добитка текућег периода (279.355 КМ) и износ позитивних ефеката вредновања финансијских средстава која се вреднују по фер вриједности кроз остали укупни резултат (97.369 КМ). Краткорочне обавезе су се повећале за 68,0% усљед повећања краткорочних обавеза по основу лизинга, при чему номинални износ повећања нема материјални значај.

У наредној табели приказана је скраћена шема биланса успјеха друштва за управљање добровољним пензијским фондом, за 2022. и 2023. годину.

Табела 29: Биланс успјеха друштва за управљање добровољним пензијским фондом

ПОЗИЦИЈА	2022.	%	2023.	%	Индекс 2023/22
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Пословни приходи	616.891	93,3	809.334	87,6	131,2
II - Пословни расходи	629.036	80,9	642.773	99,6	102,2
Б. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК			166.561		
В. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК	12.145				
Г. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Финансијски приходи	43.299	6,6	44.815	4,8	103,5

ПОЗИЦИЈА	2022.	%	2023.	%	Индекс 2023/22
II - Финансијски расходи	1.586	0,2	2.338	0,4	147,4
Д. ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	29.568		209.038		707,0
Ђ. ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ					
Е. ОСТАЛИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ					
I - Остали приходи и добици	689	0,1	0	0,0	0,0
II - Остали расходи и губици	118	0,0	0	0,0	0,0
Ж. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА	571				
З. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА					
И- ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ					
I - Приходи од усклађивања вриједности имовине	0	0,00	70.317	7,6	0,0
II - Расходи од усклађивања вриједности имовине	147.164	18,9	0	0,0	0,0
Ј. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	0		70.317		0,0
К. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	147.164		0		0,0
Л. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА					
Љ. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА					
М. ДОБИТ И ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА					
1. Добит прије опорезивања			279.355		
2. Губитак прије опорезивања	117.025				
Н. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ					
Њ. НЕТО ДОБИТ И НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА					
I - Нето добитак периода			279.355		
II -Нето губитак периода	117.025				
УКУПНИ ПРИХОДИ	660.879	100,0	924.466	100,0	139,9
УКУПНИ РАСХОДИ	777.904	100,0	645.111	100,0	82,9

Извор: Финансијски и ревизорски извјештаји

Укупни приходи, у 2023. години, су износили 924.466 КМ, а у оквиру којих су пословни приходи (приходи од улазних накнада и накнада за управљање добровољним пензијским фондом) учествовали са 87,6%, приходи од усклађивања вриједности имовине (приходи од улагања у удјеле отворених инвестиционих фондова) са 7,6% те финансијски приходи (приходи од камата) са 4,8%.

Укупни расходи су износили 645.111 КМ, а чинили су их пословни расходи (99,6%) и финансијски расходи (0,4%). Пословни расходи су проистекли из трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода (55,6%), трошкова производних услуга (18,1%), нематеријалних трошкова (14,6%), трошкова амортизације (8,7%), те осталих трошкова (3,0%). Финансијски расходи се односе на расходе по основу камата по лизингу и амортизације дисконта по основу куповине обвезница.

Нето резултат, у извјештајном периоду, је добитак у износу од 279.355 КМ.

3.2. Добровољни пензијски фонд

У оквиру дјелатности добровољног пензијског осигурања, организован је један добровољни пензијски фонд, а то је: Европски добровољни пензијски фонд Бања Лука. Овим фондом управља Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука. Фонд је организован, као отворени добровољни пензијски фонд, ради прикупљања новчаних средстава добровољном уплатом пензијског доприноса од стране обвезника уплате и улагања тих средстава с циљем повећања вриједности имовине. Са стањем на дан 31.12.2023. године, укупан број активних чланова фонда био је 37.906. Од укупног броја активних чланова, 99,5% је приступило добровољном пензијском фонду путем пензијских планова, при чему је путем пензијских планова јавних предузећа и јавних институција приступило 93,7% укупно активних чланова фонда.

У наредној табели приказана је скраћена шема биланса стања добровољног пензијског фонда, са стањем на дан 31.12.2022. и 31.12.2023. године.

Табела 30: Биланс стања добровољног пензијског фонда

Позиција	31.12.2022.	%	31.12.2023.	%
СРЕДСТВА				
I – Готовина и готовински еквиваленти	492.941	1,9%	2.397.695	6,7%
II - Улагања фонда	25.355.654	95,6%	33.016.899	92,0%
III - Потраживања	465.931	1,7%	50.000	0,1%
IV - Одложена пореска средства				
V - Разграничења	216.356	0,8%	408.943	1,2%
VI - Остала потраживања и средства				
A. УКУПНО СРЕДСТВА	26.530.882	100,0%	35.873.536	100,0%
ОБАВЕЗЕ				
I - Обавезе по основу пословања	28.429	30,4%	0	0,0%
II - Обавезе по основу трошкова пословања	3.353	3,6%	4.564	5,3%
III - Обавезе према друштву за управљање	58.786	62,8%	74.466	85,9%
IV - Финансијске обавезе по фер вриједности кроз биланс успјеха				
V - Финансијске обавезе по амортизованој вриједности				
VI - Остале обавезе	2.970	3,2%	7.646	8,8%
Б. УКУПНО ОБАВЕЗЕ	93.538	100,0%	86.676	100,0%
НЕТО ИМОВИНА				
I - Основни капитал	26.123.566		34.815.340	
II - Резерве				
III - Ревалоризационе резерве	326.210		612.818	
IV - Резерве из добити				
V - Добит	39.337		371.133	
VI - Губитак	51.769		12.432	
В. УКУПНО НЕТО ИМОВИНА	26.437.344		35.786.860	
Г. БРОЈ ЕМИТОВАНИХ АКЦИЈА/УДЈЕЛА	2.514.250,55		3.334.158,08	
Д. НЕТО ИМОВИНА ПО УДЈЕЛУ/АКЦИЈЕ	10,51500		10,73340	
Ђ. ВАНБИЛАНСНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ				

Извор: Финансијски и ревизорски извјештаји

Са стањем на дан 31.12.2023. године, укупна средства добровољног пензијског фонда износила су 35.873.536 КМ, и за 35,2% су већа у односу на стање на исти дан претходне године. У структури укупних средстава добровољног пензијског фонда најзначајније учешће су имала улагања фонда (92,0%) и односила су се на улагања у хартије од вриједности (обвезнице чији су емитенти Република Српска, јединице локалне самоуправе и акционарска друштва, те улагања у акције и удјеле у инвестиционим фондовима) и

депозите. Учешће готовине је 6,7%, остала потраживања из активности фонда учествују са 0,1%, док се разграничења односе на обрачунате припадајуће камате на обвезнице и учествују са 1,2% у укупним средствима.

Са друге стране, укупне обавезе су износиле само 86.676 КМ, у којима су обавезе према друштву за управљање учествовале са 85,9%, обавезе по основу трошкова пословања (обавезе према банци депозитару) са 5,3% и остале обавезе (обавезе по основу чланства) са 8,8%.

Нето вриједност имовине добровољног пензијског фонда износила је 35.786.860 КМ. Број емитованих удјела тј. број уписаних обрачунских јединица износио је 3.334.158,08, а нето вриједност по удјелу 10,73340 КМ.¹⁰

У наредној табели приказана је шема скраћеног биланса успјеха добровољног пензијског фонда, за 2022. и 2023. годину.

Табела 31: Биланс успјеха добровољног пензијског фонда

Позиција	2022.	2023.
А. РЕАЛИЗОВАНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I Пословни приходи	516.736	904.626
II Реализовани добици		
III Пословни расходи	465.755	664.697
IV Реализовани губици		564
V Финансијски приходи		
VI Финансијски расходи	40.522	46.982
Б. РЕАЛИЗОВАНА ДОБИТ (ГУБИТАК) ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	10.459	192.383
В. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ	-62.228	178.750
Д. УКУПНА НЕРЕАЛИЗОВАНА ДОБИТ (ГУБИТАК) ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-62.228	178.750
Ђ. УКУПНА ДОБИТ (ГУБИТАК) ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-51.769	371.133
Е. ПОРЕЗ НА ДОБИТ		
Ж. УКУПНА ДОБИТ (ГУБИТАК) ПОСЛИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-51.769	371.133
З. ОСТАЛИ УКУПНИ РЕЗУЛТАТ	181.959	286.608
И. ПОВЕЋАЊЕ (СМАЊЕЊЕ) НЕТО ИМОВИНЕ -УКУПНИ РЕЗУЛТАТ		
1. Повећање нето имовине фонда	130.190	657.741
2. Смањење нето имовине фонда		

Извор: Финансијски и ревизорски извјештаји

У 2023. години, пословни приходи су износили 904.626 КМ и већи су за 75,1% у односу на исти период претходне године, а чију структуру чине приходи од камата (91,1%), приходи од амортизације премије/дисконта по основу хартија од вриједности (7,1%) и приход од дивиденди (1,8%). С друге стране, дошло је и до повећања пословних расхода за 42,7%, због утицаја повећања износа накнада друштву за управљање, које учествују са 93,0% у структури поменутих расхода, док накнаде банци депозитару учествују са 6,9%, а 470 КМ се односи на остале дозвољене расходе фонда.

¹⁰ Вриједност обрачунске јединице фонда на дан вредновања утврђује се дијелењем вриједности нето имовине фонда са укупним бројем обрачунских јединица. Укупан број обрачунских јединица фонда, на дан вредновања, израчунава се на начин да се број обрачунских јединица од последњег дана за који је обрачуната вриједност обрачунске јединице фонда, увећа за број обрачунских јединица који је добијен евидентирањем обрачунских јединица на индивидуалне рачуне чланова фонда на основу заprimљених уплата, те умањи за број обрачунских јединица који је добијен престанком чланства на дан вредновања.

Нето резултат добровољног пензијског фонда, у посматраном обрачунском периоду, је добитак у износу од 371.133 КМ, што представља позитивну промјену имајући у виду да је у претходној години остварен губитак у износу од 51.769 КМ. Међутим, када се укључи остали укупни резултат у износу од 286.608 КМ, повећање нето имовине фонда - укупни резултат је износио 657.741 КМ.

Основни подаци о друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској (на дан 31.12.2023. године)¹¹

Друштво за осигурање	Сједиште	Адреса	Директор	Пословна актива	Укупни билансни капитал	Обрачуната премија	Број запослених
Д.Д. Брчко гас осигурање	Брчко	Бањалучка 8	Миладин Милошевић	33.167.094	13.587.643	17.354.289	124
Grawe осигурање а.д.	Бања Лука	I крајишког корпуса 39	Веселин Петковић	190.969.593	24.268.419	38.997.615	97
Дрина осигурање а.д.	Милићи	Улица 9. јануара бр.4	Валентино Јанковић	43.905.238	14.058.915	25.895.450	115
Дунав осигурање а.д.	Бања Лука	Веселина Маслеше 28	Бојан Поповић	44.207.291	12.817.108	30.690.137	177
Еурос осигурање а.д.	Бања Лука	Булевар српске војске 7	Душко Валан ¹²	17.711.766	7.035.811	12.088.446	70
Wiener осигурање а.д.	Бања Лука	Книнска 1А	Борислав Додер	106.498.243	17.709.674	40.017.447	202
Крајина осигурање а.д.	Бања Лука	Браће Панћића 2	Миле Јањић	19.234.814	7.429.604	7.714.679	54
Микрофин осигурање а.д.	Бања Лука	Алеја Светог Саве 61	Данијел Драгутиновић	25.495.122	9.923.211	21.531.139	99
Нешковић осигурање а.д.	Бијељина	Сремска 3	Миленко Мишановић	44.312.058	19.341.443	19.396.013	78
Осигурање Аура а.д.	Бања Лука	Вељка Младеновића 7д	Раденко Вујић	39.912.419	9.455.298	32.124.042	214
Осигурање Гарант д.д.	Брчко	Бањалучка 54	Горан Радовић	24.153.558	12.094.825	13.693.548	39
Премиум осигурање а.д.	Бања Лука	Младена Стојановића 111	Бојан Буразор	23.619.237	8.491.106	21.131.582	125
САС-СуперII ОСИГУРАЊЕ а.д.	Бијељина	Трг Генерала Драже Михаиловића 12	Никола Гаврић	9.045.896	5.973.249	3.866.495	28
Триглав осигурање а.д.	Бања Лука	I крајишког корпуса 29	Јанез Рожмарин	31.420.183	9.809.518	17.079.733	103
Укупно:				653.652.512	171.995.824	301.580.613	1.525

¹¹ Сви актуелни подаци о друштвима за осигурање су доступни на интернет страници Агенције www.azors.rs.ba¹² Дана 26.02.2024. године извршена је промјена лица овлашћеног за заступање Еурос осигурања а.д. У периоду израде овог извјештаја за директора друштва именован је Душан Шљивар